

చందమామ

మార్చి 1992

LUXOR SUPER OFFER

FREE!

LUXOR COLOUR FUN BOOKS

Buy

ANY OF THESE
4 DISNEY
PEN SETS
AND GET
AN EXCITING
LUXOR COLOUR
FUN BOOK **FREE!**

ENTER THE
MAGIC WORLD OF
LUXOR COLOUR.
ENTER THE
WORLD OF
EXCITEMENT.

Luxor®

Every day, India writes the Luxor way.

Luxor Pen Company, 5631, First Floor, Qutab Road, New Delhi-110055, Tel: 514885, Cable: HITECPEN.

పొచ్చి వెళ్ళుక్

కొనండి...

రూ... 2-75

అదా చేయండి!

20 ML
పాక్ డబ్బా
రూ. 8.50

20 ML
పాక్ డబ్బా
రూ. 5.75

మార్కెట్లో రెండు రకాల వెక్రెట్లలో లభించును

మొకే శ సంపదకు

రీటా

Don't you owe the

See my tail
It's out of a
Fairy Tale

Nice 'n' funny
I'm a Bunny

Foxy is my name
But I'm ob-so tame

Your Bear Hugs
are warmer
than mine

Yon
Te

Little one a cuddles?

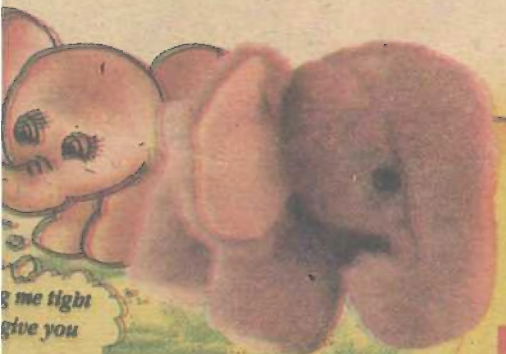
Give the
Li'l Panda
a Handa

I can't chase
no mice
But I'm
soft 'n' nice

No carrots to eat
But I'm a treat

Give me tight
give you

The
CHANDAMAMA
Collection of Soft Toys

CHANDAMAMA TOYTRONIX

చూడండి పిల్లలూ!
మీరు కూడా జాన్ జోకర్స్
డాన్స్ చేయించగలరా?

అవును!
చేయించచ్చు
కోర్స్-ప్రిట్ పవర్తో

ఉంటుందిది ముచ్చటగా!
ఉంటుందిది శుభ్రంగా!
కోరస్ ప్రిట్ గ్లూ స్టిక్ నరదాయ నరద
తేలిక యిది, శుభ్రమైనదిది, త్వరగా
చెయ్యచ్చిది. ద్రవరూపంలోని జీగురులాగ
యిటూ అటూ పాకి పాడు చెయ్యదిది.
రంగు కాగితం, కోరస్ ప్రిట్ గ్లూ స్టిక్, యీ
రెండూ వాడి అందమైన వస్తువుల్ని తయారు
చేసుకోవచ్చును మీరు. స్కూలు ప్రాజెక్టుల
కోసం, క్రాఫ్ వర్క్ కోసం, అమ్మకి, నాన్నకి,
స్నేహితులకి కానుకలుగా యివ్వడం కోసం.

దొరుకుతుంది రెండు సైజుల్లో!
18 గ్రాములు & 9 గ్రాములు నికరం.
మార్కెట్ దేసేవారు:

కోరస్

AKA/48/TL

ఉచితం! జానీ జోకర్ని చెయ్యడం కోసం, సంత అద్రసు వ్రాసిన రు. 1 పోస్టల్ కవరు జతపరుస్తూ, వీరికి వ్రాయండి:
కోరస్ (ఇండియా) లిమిటెడ్, పోస్ట్ బాక్స్ నం. 6558, వర్గీ, బొంబాయి 400 018

చెందనూమే

సంస్థాపకుడు: 'చక్ర పాణి'

సంచాలకుడు: నాగిరెడ్డి

ప్రావీణ్యతే దైవం!

“దేవుడు మనిషిని తన ప్రతిరూపంగా రూపొందించాడు!” అని మత గ్రంథాలు చెబుతున్నాయి. దైవస్పృహలో సర్వోత్కృష్టమైనది, సర్వోత్తమమైనది మానవజన్మ అని ఎందరో తత్వవేత్తలు, మేధావులు, శాస్త్రవేత్తలు చెప్పారు. మన శరీరాన్ని, అందులోని ఒక్కొక్క అంగం పని చేసే తీరునూ పరిశీలించినట్లయితే, అవి ఎంత నిర్దుష్టంగా రూపొందించబడ్డాయో మనకు ఆశ్చర్యం కలిగిస్తుంది. మనిషి ఘోరమైన పని చేసే విధానం మరి అద్భుతమైనది!

మనిషి తనలాగే పరిపూర్ణుడుగా ఉండాలన్నదే దైవసంకల్పం. ఇలా ఆలోచించే కాబోలు ఇటీవల బొంబాయికి చెందిన ఒక సుప్రసిద్ధ పాత్రికేయుడు, పార్సీయులకులను ఉద్దేశించి ఉపన్యాసాన్ని, “ప్రావీణ్యతే పరమాత్మస్వరూపం. ప్రావీణ్యత, పరిపూర్ణత ఉన్నచోటే పరమేశ్వరుడు కొలువుంటాడు. సర్వోత్కృష్టతను సాధించడం ద్వారానే మనం మనలోని దేవుణ్ణి కనుగొనవచ్చు!” అని అన్నాడు.

ప్రావీణ్యతను సాధించాలన్న ప్రయత్నం బాల్యం నుంచే ప్రారంభమవుతుంది. తల్లిదండ్రుల నుంచి మొదలై, ఉపాధ్యాయుల ద్వారా, చదివే పుస్తకాల ద్వారా, బంధుమిత్రుల ద్వారా ఇది జీవితాంతం కొనసాగుతుంది. తొలినుంచే మంచి భావాలు, మంచి ఆలోచనలు కలిగి వుండడం, మంచి మాటలు నేర్చుకోవడం మంచి పనులుగా రూపొంది, ప్రావీణ్యతకూ, సర్వోత్కృష్టతకూ దారి చూపుతాయి.

అయితే, ప్రావీణ్యతకు ఒక హద్దు అంటూ వుండదు. ఉదాహరణకు ప్రముఖ పోల్ వాల్డ్ క్రిడాకారుడు సెర్గీ బుబ్కాను తీసుకుందాం. ప్రతి ఒక్కసారి, అతడు తన రికార్డును తానే అధిగమించడానికి ప్రయత్నించి విజయం సాధిస్తున్నాడు. అయినా, అందులో తృప్తికలగడం లేదని, ఇంకా ఎంతో సాధించాలని అంటున్నాడు. ప్రతి మనిషికి అలాంటి ఉత్సాహమే కావాలి. సాధించినవాటితో తృప్తి చెందకూడదు. స్వామి వివేకానంద ప్రబోధించినట్టు ‘నిరంతరకృషి’ అవసరం. ఎందుకంటే ప్రయత్నమే ప్రావీణ్యతకు పునాది పంటిడి!

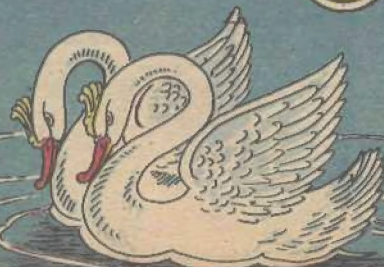
సంపుటి 90

మార్చి '92

సంచిక 3

విడి ప్రతి: 4-00

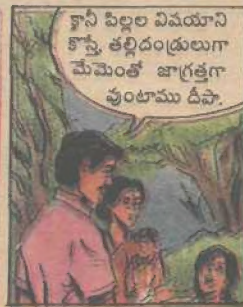
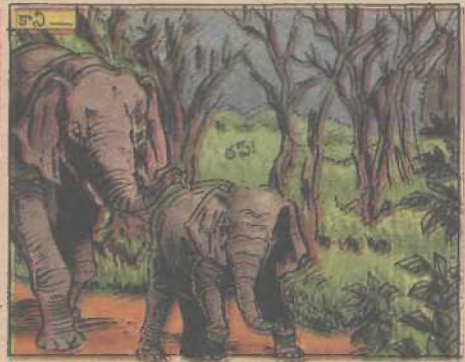
సంవత్సర చందా: 48-00

అంతా

మా పిల్లలకే !

జీవిత భీమా — ఇది పేమ చిహ్నం
 లైఫ్ ఇన్సూరెన్స్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా

AMRITA BHARATI,

1917 వ సం॥లో ఆక్టోబర్ విప్లవం ద్వారా, లెనిన్—ట్రాట్ స్కీ నాయకత్వంలో ప్రజలు, జార్ నిరంకుశ పరిపాలనను అంతం చేయడంతో యూనియన్ ఆఫ్ సోవియట్ సోషలిస్ట్ రిపబ్లిక్స్ (యు.ఎస్.ఎస్.ఆర్.) ఆవిర్భవించింది. శ్రామిక వర్గం అధికారం చేపట్టిన కమ్యూనిస్టు పరిపాలన అమలులోకి వచ్చింది. ప్రపంచ చరిత్ర కొత్త మలుపు తిరిగింది.

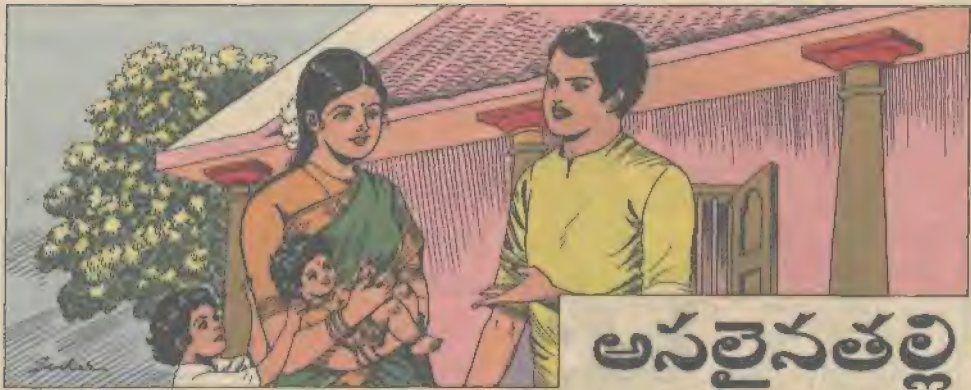
దెబ్బెనాలుగు సంవత్సరాలు జరిగాక, గత సంవత్సరం, సోవియట్ రష్యా నుంచి బాల్టిక్ రిపబ్లిక్ రాష్ట్రాలయిన ఎస్తోనియా, లాట్వియా, లిథువేనియా విడిపోవాలని కోరడంతో సోవియట్ రష్యాలో పలుప్రాంతాలలో అలజడులు ప్రారంభమయ్యాయి.

సోవియట్ ప్రెసిడెంట్ గోర్బచేవ్ మిగతా పన్నెండు రాష్ట్రాలు అంగీకరించ గలవన్న నమ్మకంతో నూతన సమైక్య ఒడంబడికను రూపొందించాడు. అయితే, చాలా రాష్ట్రాలు స్వతంత్ర దేశాలుగా విడిపోవాలని నిర్ణయించడంతో, అవి నూతన ఒడంబడికలో సంతకాలు చేయడానికి గోర్బచేవ్ ఏర్పాటు చేసిన సమావేశానికి కూడా హాజరుకాలేదు.

గోర్బచేవ్ అధ్యక్షపదవికి రాజీనామా చేసి, 'రష్యన్ ఫెడరేషన్' అధ్యక్షుడయిన బోరిస్ ఎలిత్సిన్ కు అధికారం అప్పగించాడు. బోరిస్ ఎలిత్సిన్ దీనిని విడవలేదు. గోర్బచేవ్ నూతన ఒడంబడికలో సూచించిన 'కన్ఫెడరేషన్' కు వ్యతిరేకంగా 'కమ్యూనిటీ'ని ఏర్పాటు చేయాలన్న అభిప్రాయం వెలిబుచ్చాడు. అఖిరికి, రిపబ్లిక్కులన్నిటికీ స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిని అంగీకరించే 'కామన్వెల్త్' అమలులోకి వచ్చింది.

అయితే, ఈ కామన్వెల్త్ కూడా సాఫీగా సాగుతుందని చెప్పలేము. ఎందుకంటే, ఈ దేశాలు అనుసరించ వలసిన ఉమ్మడి ఆర్థిక విధానం, 'కామన్ కరెన్సీ', రక్షణ ఏర్పాట్లు, అణ్వాయుధాలపై అధికారం మొదలైన సమస్యలెన్నిటినో పరిష్కరించుకోవలసి ఉన్నది.

1917 వ సం॥లో జరిగిన రష్యా విప్లవం ఇరవైయవ శతాబ్ది చరిత్రలో ఒక మైలురాయిగా నిలిచింది. ఇప్పుడు రష్యాలో వస్తూన్న అనూహ్యకరమైన మార్పులు, ఎలాంటి పరిణామాలకు దారి తీయగలవో అని ప్రపంచం పరిశీలిస్తున్నది!

అసలైనతల్లి

రామనాథపల్లెలో వుండే శేషయ్య, లక్ష్మి దంపతులకు, మాధవుడొక్కడే సంతానం. అయితే, లక్ష్మి చెల్లెలు అడవిల్లను కనిచనిపోవడంతో, మరిది అనుమతితో లక్ష్మి ఆ పిల్లను కూడా తెచ్చుకుని, కన్నబిడ్డలా పెంచింది. శేషయ్య కూడా పరాయిబిడ్డ అన్న తేడా ఏమాత్రం చూపించక కన్నతండ్రిలాగే ఆ పిల్లను ఎంతో ఆప్యాయంతో ఆదరించాడు.

ఆ పిల్ల పేరు మల్లిక. మల్లిక పెద్దదవుతున్నకొద్దీ, ఆ పిల్ల మూలంగా లక్ష్మికి, శేషయ్యకూ మధ్య చిన్నచిన్న తగాదాలు రాసాగాయి. తల్లి లేని పిల్ల అన్న జాలి కొద్దీ లక్ష్మి, మల్లిక ఆడింది ఆటగా, పాడింది పాటగా చూసేది. ఈరకమైన పెంపకంవల్ల, మల్లికలో మొండితనం, అహంకారం నానాటికీ పెచ్చు పెరిగి పోసాగాయి. మల్లికను ఎంత గారాబం

చేసినా, ఈ విషయంలో మాత్రం శేషయ్య, భార్యను తీవ్రంగా మందలించేవాడు.

కాని లక్ష్మి మాత్రం అదేం పట్టించుకోక పోగా, కోపం తెచ్చుకుని, "అవునులేండి, మీబిడ్డఅయితేమీరిలామాట్లాడేవారుకాదు. ఏదో ఉద్దరిద్దామని దాన్ని తీసుకొచ్చాను. ఇంతకంటే ఏ అడవిలో పోలేసినా బాగుండేది!" అని సమాధానం ఇచ్చేది.

ఇలాగే రోజులు గడిచి, మల్లిక యుక్త వయస్కురాలైంది. శేషయ్య ఆమెకు సంబంధాలు చూడడం ప్రారంభించాడు. అయితే, మల్లిక పెడసరపుబుద్ధివల్ల కొంతా, లక్ష్మికి, మల్లికకూ ఏ పెళ్ళి కొడుకూ నచ్చకపోవడంవల్ల కొంతా మల్లిక పెళ్ళి కుదరడం కష్టమైంది.

చివరకు, అదే పల్లెలో నాలుగు వీధులకు అవతల వుంటున్న గిరిధారి అనే కుర్రవాడితో మల్లిక పెళ్ళి నిశ్చయమైంది.

ఏ కళనుండేగాని మల్లిక పెళ్ళిచూపుల్లో. మగపెళ్ళివారడిగిన ప్రశ్నలకు సౌమ్యం గానే జవాబులిచ్చింది.

ఆ సంబంధం కుదరగానే లక్ష్మి, భర్తతో, "చూశారా! ఇన్నాళ్ళూ మల్లిక పంతగొండి, అహంకారీ అంటూ మాట్లాడారు. పెళ్ళి చూపుల్లో ఎంత కుదురుగా ప్రవర్తించిందో చూడండి!" అన్నది.

భార్య మాటలకు శేషయ్య నవ్వి పూరుకున్నాడు.

రెండు రోజులు గడిచాక, ఒక రోజు శేషయ్య, భార్యతో, "మల్లిక పెళ్ళి కుదిరింది గదా! పనిలో పనిగా మాధవుడి క్కూడా చేసేస్తే బావుంటుంది," అన్నాడు.

"మాధవుడి పెళ్ళికి అంత తొందరే మొచ్చింది?" అన్నది లక్ష్మి.

"అదికాదు. నారాయణ తన కూతురు కమలను, మాధవుడికి చేసుకోమని ప్రాధేయపడుతున్నాడు," అంటూ అసలు విషయం బైటపెట్టాడు శేషయ్య.

నారాయణ, శేషయ్యకు చిన్ననాటి నుంచి స్నేహితుడు. అతడి కుటుంబ మంతా లక్ష్మికి తెలుసు. నారాయణ కొడుకు వేణు, మాధవుడూ మంచి స్నేహితులు.

"అదేమిటి? ఆ పిల్లకు మేనరికం వుంది కదా!" అన్నది లక్ష్మి.

"ఆ సంబంధం చెడిపోయిన సంగతి, నీకూ తెలుసు గదా!" అన్నాడు శేషయ్య విస్మయంగా.

"అఁ! ఆ పిల్ల నేటి దురుసుతనం వల్లే, ఆ సంబంధం చెడిపోయిందన్న సంగతి కూడా నాకు తెలుసు!" అన్నది లక్ష్మి వెటకారంగా.

లక్ష్మి మాటలకు శేషయ్యతో బాటు, అక్కడే వున్న మాధవుడు కూడా ఆశ్చర్య పోయి, "అదేమిటమ్మా, కమలను చిన్న తనం నుంచి ఎరిగిన సువ్వైనా, ఇలా అంటున్నది?" అనేకాడు.

అది విని లక్ష్మి, కొడుకు కేసి తీవ్రంగా చూసింది. అప్పుడు మాధవుడు శాంతంగా,

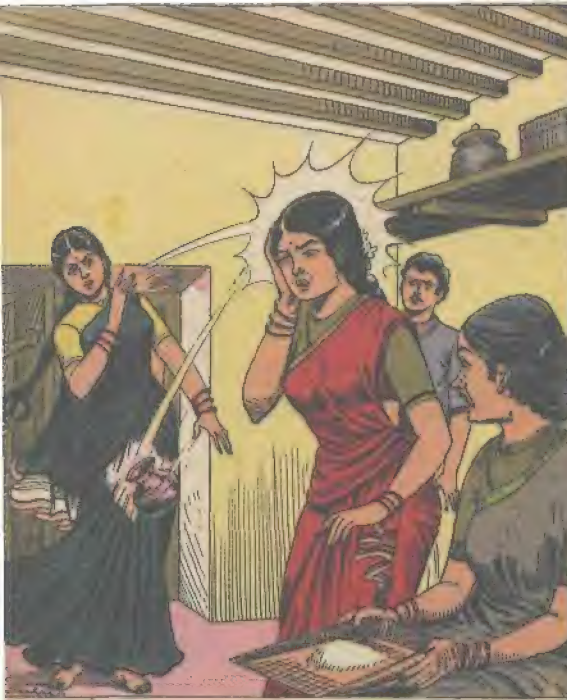
“అమ్మా, కమల విషయంలో నువ్వు చాలా పొరబాటు పడుతున్నావు. చిన్న తనం నుంచి తనను కొదర్చి చేసుకుంటానని చెబుతున్న కమల మేనత్త, తీరా సమయం వచ్చేసరికి కట్టుకానుకలంటూ గొంతెమ్మకొరికలు కొరింది. ఇది తెలిసిన కమల, మేనత్త సంబంధం తాను ససేమిరా చేసుకొనని ఖచ్చితంగా చెప్పింది. అసలు విషయం ఇది. ఇప్పటికీ కమలదే తప్పంటావా?” అని అడిగాడు.

“పెద్దవాళ్ళ విషయాల్లో తల దూర్చి, తగుదునమ్మా అంటూ మాట్లాడే పిల్ల, రేపు అత్తమామల్ని బైటికి నడవమని కూడా అంత ఖచ్చితంగానే చెబుతుంది! సరే, మీరు ముందే ఒక నిశ్చయానికి

వచ్చాక, నా ప్రమేయం ఎందుకు?” అంటూ లక్ష్మి అక్కడి నుంచి వెళ్ళి పోయింది.

చివరకు మాధవుడి ఇష్ట ప్రకారమే, మల్లిక అత్తవారింటికి వెళ్ళిన కొద్ది రోజులకే, కమల అతడి భార్యగా అబంటు అడుగుపెట్టింది. అయితే, అది నుంచి కమలపట్ల సదభిప్రాయం లేని లక్ష్మి, కమల వచ్చిన నాటినుంచి, ఆమెను సాధించడమే పనిగా పెట్టుకున్నది. అయినా, తను ఎంత నిరసనగా ప్రవర్తించినప్పటికీ చెక్కుచెదరకుండా ఎంతో సరళంగా ప్రవర్తించే కమలను చూస్తే, ఒక్కొక్కసారి లక్ష్మికే ఆశ్చర్యంగా వుండేది.

ఇలా వుండగా—ఒక రోజు మల్లిక ఇంటికి చుట్టంచూపుగా వెళ్ళిన కమల, మాధవుడు వెళ్ళిన కొద్దిసేపటికే తిరిగి వచ్చేశారు. వాళ్ళతోబాటు మల్లిక, గిరిధారి కూడా వున్నారు. కమల తలకు కట్టుకట్టి వున్నది.

ఇదంతా చూసిన శేషయ్య అతృతగా, "ఏమిటమ్మా, కమలా! తలకు ఏమైంది?" అని అడిగాడు.

జవాబుగా గిరిధారి ముందుకువచ్చి, "అప్రశ్నకమలను కాక, మీ అమ్మాయిని అడిగితే బావుంటుంది, మామయ్య గారూ!" అని, అత్త లక్ష్మికేసి నిరసనగా చూస్తూ, "మీ గారలకూతురి ఘనకార్యం

ఇది! పెళ్ళయి మా ఇంటికి వచ్చిన నాటినుంచీ, మల్లిక పెడసరపు స్వభావాన్ని, అహంకారాన్ని మేం అందరం ఎంతో సహనంగా భరిస్తున్నాం. కాని, ఈ రోజు ఏదో మాటకు కోపం వచ్చి, పక్కనే చేతికందిన చెంబు తీసి విసిరేసింది. అది మా అమ్మకు తగలవలసింది. కాని, సమయానికి కమల చప్పున అడ్డం వెళ్ళి, ఆ దెబ్బ తను తిన్నది!" అన్నాడు.

లక్ష్మి చప్పున మల్లిక వైపు చూసింది. అప్పటిదాకా బెదురుగా దిక్కులు చూస్తున్న మల్లిక, ఒక్కసారిగా తల్లిని చుట్టుకుపోయి ఏడవసాగింది. కాని, ఎప్పటిలాకూతుర్ని ఓదార్చలేకపోయింది. లక్ష్మి.

గిరిధారి కొద్దిసేపు ఆగి, "ఇక పద!" అంటూ మల్లికను తీసుకుని ఇంటికి వెళ్ళిపోయాడు.

అల్లుడు చెప్పింది విన్న లక్ష్మిలో అంతర్మథనం ప్రారంభమైంది. ఏమీ తోచనిదానిలా అటూ ఇటూ కాసేపు తిరిగి, హరికథాకాలక్షేపం కోసం గుడికి వెళుతున్న భర్తతోబాటు బైలుదేరింది.

హరిదాసు కథా కాలక్షేపం ప్రారంభించి, అడవులకు వెళ్ళిపోయిన సీతారాములకోసం, కోసల్కాదేవి పడుతున్న ఆవేదనను వర్ణించి చెప్పసాగాడు:

"స్త్రీ సహజంగా కరుణామూర్తి. అంతటి కరుణామూర్తి అయిన స్త్రీలో రెండు రకాల ప్రవర్తనలను మనం తరచు చూస్తూంటాం. ఒకే స్త్రీ తల్లిగా సహనశీలగానూ, అత్యంత ప్రేమమూర్తిగానూ; అత్తగారిగా పూర్తి విరుద్ధమైన స్వభావం తోనూ ప్రవర్తిస్తుంది. తన కూతురు ఎంత చెడ్డదైనా ప్రేమతో ఆదరించే స్త్రీ, తన కొడుకు ఎంత మంచిదైనా, ఆమెలో ఎవేలోపాలు ఎంచుతూనే వుంటుంది. అసలు నిజం చెప్పాలంటే, కూతుర్ని, కొడల్ని సమానంగా చూసే స్త్రీ అసలైన తల్లి. అలా కాక కూతురుపట్ల ఒక రకంగా, కొడలిపట్ల మరొకరకంగా ప్రవర్తించే స్త్రీ, ఎంతమంది పెల్లలున్నా గొడ్రాలికిందే లెక్క!" అంటూ హరికథలో భాగంగా నీతిబోధ చేసిన హరిదాసు తిరిగి అసలు కథ చెప్పసాగాడు.

అయితే, ఇది విన్న లక్ష్మి మనసు మాత్రం, హరిదాసు నీతిబోధ మీదే నిలిచి పోయింది.

హరికథ పూర్తయ్యాక లక్ష్మి, శేషయ్య ఇంటికి బయలుదేరారు. దారిలో శేషయ్య హఠాత్తుగా, "లక్ష్మి! ఇంతకు ముందు హరిదాసు చెప్పినట్టు చూస్తే, నువ్వు పెల్లలున్న గొడ్రాలివేనే!" అన్నాడు.

భర్త మాటలకు లక్ష్మికి దుఃఖం ఆగలేదు. ఆమె కొంగుతో కన్నీళ్ళు తుడుచుకుంటూ, "ఈ రోజుదాకా నేను అటువంటి దాన్నే నన్ను విషయం ఒప్పుకుంటున్నానండీ! ఇప్పుడు, నా కళ్ళ పొరలు తొలగి పోయాయి. కమల వంటి కొడుకు దొరకడం ఎంత అద్భుతమో, గ్రహించాను. మల్లికను తల్లి లేని పెల్ల అని అతిగా ముద్దు చేశాను. కాని, ప్రతి కొడలూ తల్లికి దూరమై, మాతృ ప్రేమకోసం అల్లాడే మనిషే! కమలను, మల్లికను సమానంగా చూసిననాడే, నేను తల్లి నైనట్టు," అన్నది.

భార్యలో వచ్చిన మార్పుకు ఆనందించిన శేషయ్య, "అలాగని చెప్పి కమలను కూడా, మల్లికను పాడుచేసినట్టు చేసేవు సుమా!" అన్నాడు నవ్వుతూ.

వైద్యంలో తొందరపాటు

వైద్యుడు రుద్రాచారిదగ్గర, శరభాచారి అనే యువకుడు, వైద్యం నేర్చుకోవడానికి చేరాడు. రుద్రాచారి రకరకాల రోగాలూ, వాటికి రకరకాల మందులూ గురించి చెబుతూంటే, శరభాచారి పుస్తకంలో రాసుకునేవాడు.

ఒకసారి రుద్రాచారి వాడితో, “కొన్ని కొన్ని వ్యాధులకు మందులు లేవు. ఉదాహరణకు— ఎక్కిళ్ళు! అగకుండా ఎక్కిళ్ళు వస్తుంటే, అవి అగడానికి చెంపచెళ్ళుమనిపించడమే మందు,” అన్నాడు.

ఇంతలో గుర్రపుబండి దిగిన ఒక లావుపాటి వ్యక్తి, రుద్రాచారి దగ్గరకు వచ్చి, “అయ్యా, నిన్న రాత్రినుంచి ఎక్కిళ్ళు అగడంలేదు...” అంటూ ఇంకా చెబుతూండగానే, శరభాచారి అతడి చెంప చెళ్ళుమనిపించి, “ఇక మీ ఎక్కిళ్ళు అగిపోతాయి, చూడండి!” అన్నాడు సంతోషం పట్టలేక.

లావుపాటి వ్యక్తి బాధ కొద్దీ చెంప పట్టుకుని, “అయ్యా! ఎక్కిళ్ళు నాకు కాదండి, అదిగో అ బండిలో వున్న, మా అన్నయ్యకు!” అన్నాడు.

రుద్రాచారి కోపంగా శరభాచారికేసి చూశాడు. వైద్యంలో తొందరపాటు కూడదని శరభాచారికి తెలిసి వచ్చింది.

—ఎం. డి. సౌజన్య

అపూర్వ గోడనయశ్చ

13

[దుద్రపురి యువరాణి కంఠహారంలోని చంద్రకాంతమణిని అపహరించాలని మంత్రి, మాంత్రికుడూ పథకం వేశారు. యువరాణిని ప్రాణంకోతనకు అప్పగించమని మంత్రిగారికి మంత్రికుణ్ణి అజ్ఞాపించింది. దుర్గామాత అలయంలోని సొరంగ మార్గం కుండా యువరాణిని తీసుకువెళ్ళాలని మంత్రికుడు, పథకం వేశాడు: ఆ సంగతి అపూర్వుడు తెలుసుకున్నాడు. —తరువాత]

యువరాణి జన్మదినం సమీపిస్తున్నది. మంత్రి, మాంత్రికుల దుష్టపథకం గురించి రాజు విశ్వపర్మకు తెలియజేయాలని, అపూర్వుడు సమీరుడి దగ్గరకు వెళ్ళాడు.

అంతదూరంలో అపూర్వుణ్ణి చూస్తూనే అమితానందం చెందిన సమీరుడు, అతడు చెప్పిన సంగతి విని, దానిని రాజుకు తెలియజేయడానికి రాజధానికి బయలుదేరాడు.

అది మరొక కాలరాత్రి సమయం. మాంత్రికుడు వీరవికటుడు రహస్యంగా వెళ్ళి ప్రధానమంత్రి భవనం తలుపు తట్టాడు. భవనం నుంచి వెలుపలికి వచ్చిన మంత్రి, “అపరాధివేళ వచ్చావేమిటి?” అని అడిగాడు అశ్చర్యంగా.

“అపరాధివేళ కాకపోతే, నేనెప్పుడైనా పట్టపగలు నిన్ను చూడడానికి వచ్చానా?” అన్నాడు వీరవికటుడు వెటకారంగా.

“అలా అని కాదు. ఏదైనా అవాంతరం ఏర్పడి, ముఖ్యమైన కార్యమీద వచ్చా వేమో అని అడిగాను,” అన్నాడు మంత్రి.

“అవును. చాలా ముఖ్యమైన కార్యం మీదే వచ్చాను. మన పథకం ఎలాగో మూడేవ్యక్తికి తెలిసిపోయిందని మంత్ర గత్తె భావిస్తున్నది. మన మీద ఎవరో నిఘావేసి ఉన్నారు!” అన్నాడు వీర వికటుడు కనుబొమలు ఎగురవేస్తూ.

“అది అసంభవం!” అన్నాడు ప్రధాన మంత్రి.

“మంత్రగత్తె మనసులో అటువంటి అనుమానం కలిగిందంటే, అందులో తప్పుకుండా నిజం వుండి తీరుతుంది.

నువ్వీ విషయం నీ భార్యకుగానీ, మిత్రులకుగానీ చెప్పావా?” అని అడిగాడు మాంత్రికుడు.

“లేదు. మన చిన్ననాటి స్నేహంమీద ప్రమాణం చేసి చెబుతున్నాను!” అన్నాడు ప్రధానమంత్రి దృఢస్వరంతో.

“నిన్ను నమ్ముతున్నాను! అయినా, మన పథకం జయప్రదం కావాలంటే మనం మరింత జాగ్రత్త వహించాలి. విశ్వాసపాత్రులయిన నీ భటులను, రాజ భవనం చుట్టూ కాపలావుంచు. కాపలా రాత్రింబవళ్ళు కొనసాగాలి. కొత్త వాళ్ళే వరు గాని రాజును దర్శించకూడదు. అయితే, ఇటువంటి కట్టుదిట్టమైన నిఘా ఎందుకు ఏర్పాటుచేశామన్న సంగతి నీ మనుషులకు కూడా తెలియకూడదు. జాగ్రత్త!” అని హెచ్చరించి మాంత్రికుడు అక్కడినుంచి వెళ్ళిపోయాడు.

తెల్లవారగానే మంత్రి, మాంత్రికుడు చెప్పిన విధంగా తనకు విశ్వాసపాత్రులయిన భటులను భవనం చుట్టూ కాపలా వుంచాడు. న.మీ.రు.డు రాజదర్శనానికి వెళ్ళాలంటే భటులు అనుమతించలేదు.

రేపే యువరాణి జన్మదినం. కోలాహలంగా ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి. మంత్రి, మాంత్రికుల కుట్ర గురించి ఎలాగైనా రాజుకు తెలియజేయాలని

అపూర్వము తీవ్రంగా ఆలోచించసాగాడు. రాజప్రాసాదం ఉపరితలంలో నిలబడి రోజూ సూర్యాస్తమయ దృశ్యం చూడడం రాజుకు ఆలవాటు. సమీరుడు ఈ విషయం అపూర్వముడికి తెలియజేశాడు. వెంటనే అపూర్వము ఒక తాళపత్రంమీద దుష్టుల పథకం గురించి క్లుప్తంగా రాసి, యువరాణికి, దేవీ ఆలయ పూజారికి బలమైన రక్షణ ఏర్పాటు చేయాలని, ఎట్టిపరిస్థితిలోనూ యువరాణి, దేవీ ఆలయంలోపల, విగ్రహం వెనకకు పోరాదని రాసి, దూరంగా ఎగురుతూన్న ఒక గద్దను పిలిచాడు. అది వచ్చి అపూర్వముడి ఎడట వారి. ఆ లేఖను అందుకుని, మరుక్షణమే రాజప్రాసాదం కేసి ఎగిరి వెళ్ళింది!

ముక్కుతో లేఖను తీసుకు వెళుతూన్న గద్దను చూడగానే, కాపలా భటుడొకడు ఉత్సాహం కొద్దీ దాని మీదికి ఒక బాణం వదిలాడు. బాణం గురి తప్పింది కాని, గద్ద బాణాన్ని చూసి బెదిరిపోయి, లేఖను కిందికి జారవిడిచి, మరొక దిక్కుకేసి పారిపోయింది. అపూర్వము రాసి పంపిన లేఖ కోటచుట్టూ వున్న ఆ గద్దలో పడిపోయింది!

గద్ద సగం దారిలోనే తిరిగి వెళ్ళడం అపూర్వము గమనించలేదు. తన లేఖను అది రాజుకు అందజేసి వుంటుందని, రాజు యువరాణికి కావలసిన రక్షణ ఏర్పాటు

చేయగలడని ఆశించి, ఏమి జరుగుతుందో ఎదురుచూడసాగాడు.

రాజధానినగరం వేకువజాము నుంచే యువరాణి జన్మదిన వేడుకల కారణంగా కళకళలాడ సాగింది. రుద్రపురి రాజ్య ప్రముఖులూ, ఇరుగుపొరుగు రాజ్యాల నుంచి వచ్చిన రాజప్రతినిధులూ, రాజబంధువులూ యువరాణికి శుభాకాంక్షలు తెలియజేయసాగారు. సమీరుడు జనం మధ్య తిరుగుతూ, అక్కడి విశేషాలను ఎప్పటికప్పుడు, చాటుగా వున్న అపూర్వముడికి తెలియజేయసాగాడు.

రాజు ముఖంలో గాని, యువరాణి ముఖంలో గాని ఎటువంటి మార్పు లేక

పోవడం అపూర్వమిది అశ్చర్యం కలిగించింది. యువరాణి రక్షణకోసం ప్రత్యేకంగా జాగ్రత్తలు తీసుకున్న సూచనలేవీ కనిపించలేదు. తాను గద్ద ద్వారా పంపిన లేఖ రాజుకు అందలేదేమో అన్న అనుమానం అపూర్వమిది కలిగింది. సాయం కాలమయింది. రాజు, యువరాణి పరివారంతో అప్పడే ఊరేగింపుగా దుర్గాదేవి మందిరానికి బయలుదేరినట్టు తెలిసింది. వెంటనే సమీరుడితో కలిసి అపూర్వమిది కూడా ఆలయం కేసి బయలుదేరాడు.

యువరాణి ఆలయానికి వస్తున్నదని తెలియగానే, ఆనందంతో వేలాదిమంది జనం అక్కడ గుమిగూడారు. యువరాణి

తన చెలికత్తెలతో కలిసి ఆలయంలోకి అడుగుపెట్టగానే, పూజారి వేషంలో ఉన్న మాంత్రికుడు తన శిష్యులతో ఎదురు వచ్చి ఆమెను లోపలికి తీసుకువెళ్ళాడు. యువరాణి దుర్గామాతవిగ్రహం ముందు నిలబడి భక్తితో చేతులెత్తి నమస్కరించింది. పూజారి ఏవో మంత్రాలు గట్టిగా ఉచ్చరిస్తూ, యువరాణితో, "రా తల్లీ, రా. దుష్టసంహారిణి అయిన దుర్గామాతకు మూడు సార్లు ప్రదక్షిణ చేయడం శుభప్రదం!" అంటూ ముందుకు నడిచాడు.

యువరాణి అతన్ని అనుసరించింది. పూజారి వెనక్కు తిరిగి, "యువరాణి తప్ప మరెవ్వరూ రాకూడదు. ఆమెచేత కొన్ని ప్రత్యేకమైన పూజలు చేయించాలి," అన్నాడు.

చెలికత్తెలు అక్కడే ఆగిపోయారు.

పూజారి శిష్యులిద్దరూ గట్టిగా మంత్రాలు పఠించసాగారు. భజంత్రీలతో, గంటానాదాలతో ఆలయం మారుమ్రోగుతున్నది.

యువరాణి గర్భగృహం వెనక్కు వెళ్ళగానే పూజారి వేషంలోని మాంత్రికుడు ఆమెను చప్పున సొరంగమార్గంలోకి తోసి, తానూ దిగిపోయి మార్గద్వారాన్ని మూసివేశాడు.

రాజు పరివారంతో ఆలయానికి వెలుపలే వున్నాడు. సమీరుడు జనం మధ్య నుంచి

హఠాత్తుగా ముందుకు వచ్చి. "మహారాజా! యువరాణిని అపహరించుకుని పోయారు!" అన్నాడు.

రాజు సమీరుణ్ణి వింతగా చూశాడు.

"నేను సమీరుణ్ణి మహారాజా! నా మాట నమ్మండి. యువరాణిని మాంత్రికుడు అపహరించుకుని వెళ్ళిపోయాడు!" అన్నాడు సమీరుడు మళ్ళి.

"యువరాణి దుర్గామాత దర్శనానికి ఆలయంలోకి వెళ్ళిందికదా?" అన్నాడు రాజు.

"యువరాణి, అక్కడ లేదు!" అన్నాడు సమీరుడు.

"అలాగా!" అంటూ రాజు ఆలయంలోకి నడిచాడు. అంతలో చెలికత్తెలు యువరాణి కనిపించడం లేదని కంగారుతో పరిగెత్తుకుంటూ ఎదురు వచ్చారు.

అక్కడి నుంచి పారిపోవాలని చూస్తూన్న మాంత్రికుడి శిష్యులను చూడగానే సమీరుడు, "మహారాజా! ఆ దుర్మార్గులను పట్టి బంధించమని చెప్పండి," అన్నాడు.

వెంటనే శిష్యులిద్దరినీ భటులు పట్టుకున్నారు.

సమీరుడు, "మహారాజా, మనం ఇప్పుడే సొరంగమార్గం అవతలి చివరను చేరుకోవాలి," అన్నాడు.

రాజు, సేనానాయకుడూ, సమీరుడూ మరి కొందరు అంగరక్షకులూ గుర్రాల మీద బయలుదేరి, కొంతసేపటికల్లా, అరణ్య మధ్యంలో వున్న సొరంగమార్గం అవతలి చివరను చేరుకున్నారు.

సమీరుడు, సేనానాయకుడి గుర్రం పైనుంచి కిందికి దిగుతూ, "మహారాజా! ఆ మాంత్రికత్తెను పట్టి బంధించమనండి!" అన్నాడు.

"హహహహ...నన్నే బంధించగల సమర్థులు వచ్చారా? ఇప్పుడే మిమ్మల్ని భస్మం చేయగలను!" అంటూ చికటంగా నవ్వుపొగింది, ఎండిపోయిన మురికొమ్మ మీద కూర్చున్న ముసలి మాంత్రికత్తె.

“కూర్చున్నచోటు నుంచి కదిలావే,
భస్మమైపోగలవు! జాగ్రత్త!” అని హెచ్చు
రించింది ఒక గంభీరమైన కంఠస్వరం.
అందరూ ఆ కంఠస్వరం వినిపించిన
దిక్కుకేసి చూశారు.

అక్కడ దివ్యతేజస్సుతో ఒక ముని
పుంగవుడు కనిపించాడు. మునిని చూడ
గానే సమీరుడు ఆయన పాదాలకు
సమస్కరించి, “ఏదైనా జటిలమైన
సమస్య ఎదురైనప్పుడు, భక్తితో స్మరిస్తే
తమరు రాగలరని అపూర్వుడు నాకు
చెప్పాడు!” అన్నాడు.

సదానందముని చిన్నగా నవ్వి ఇలా
అన్నాడు:

“అవును. నీవన్నది నిజం. ధ్యానంలో
వుండగా అపూర్వుడిపిలుపు వినిపించి ఇలా
వచ్చాను. అదిగో అక్కడ కూర్చున్నది
మామూలు మంత్రగత్తె కాదు. గొప్ప
శక్తులుగల పరమదుర్మార్గురాలు. ప్రకృతికి
విరుద్ధంగా, పరుల యావనాన్ని కాజేస్తూ
అనేక శతాబ్దాలుగా జీవిస్తున్నది. ఇప్పుడు
యువరాణి యావనాన్ని కాజేయాలని
పథకం వేసింది. అయినా, ఆ దుష్టురాలి
శక్తులన్నిటినీ నాశనం చేశాను!”

మంత్రగత్తె కీచుమని అరిచి, “నువ్వు
నా శక్తులన్నిటినీ నాశనం చేయలేవు.
నావద్ద ఇంకా ఒక శక్తి మిగిలి ఉన్నది,”
అని అడవి దద్దరిల్లే విధంగా బాధతో
నవ్వుతూ, క్షణంలో భగ్గున మండి బూడి
దయిపోయింది!

ఆ దృశ్యాన్ని చూసి ఒక్క క్షణం
నివ్వేరపోయిన రాజు, సదానందమునికి
సమస్కరిస్తూ, “మహాత్మా, నా బిడ్డ
క్షమంగా ఉన్నది కదా?” అని అడిగాడు
“అపూర్వుడు కనిపించడం లేదే!”
అన్నాడు సమీరుడు.

“తన పథకం ఎదురుదెబ్బ తిన్నదని
తెలియగానే, మంత్రగత్తె ఆ విషయాన్ని
సారంగంలో వస్తూన్న మాంత్రికుడికి
తెలియజేసింది. మాంత్రికుడు, తన
ప్రాణాలు కాపాడుకోవడానికి యువరాణిని

అడ్డుగా ఉపయోగించుకొని, ఎలాగైనా చంద్రకాంతమణితో పారిపోవాలని చూశాడు. అందుకే అపూర్వుడు ఒక కన్నం ద్వారా సారంగ మార్గంలోకి ప్రవేశించి, మాంత్రికుడితో పోరాడి బంధించాడు. అతడు యువరాణిని క్షేమంగా తీసుకురాగలడు," అన్నాడు ముని.

అంతలోనే మర్రి వృక్షం సమీపంలో భూమి అడుగునుంచి శబ్దం వినిపించింది. కొంత సేపటికి సారంగమార్గ ద్వారం తెరుచుకుని దివ్యపురుషుడిలాగా కనిపించే ఒక యువకుడు, పెడరెక్కలు విరిచి కట్టిన మాంత్రికుణ్ణి లాక్కుని పైకి వచ్చాడు. మాంత్రికుడు వెలవెలబోతూ, నేలచూపులు చూడసాగాడు. వాళ్ళ

వెనకగా వచ్చిన యువరాణి తండ్రిని చూడగానే పరుగునపోయి ఆయనపక్కన నిలబడింది.

యువకుడు ముని పాదాలకు నమస్కరించబోయాడు. ముని ఆప్యాయంగా వారించి, "నాయనా, అపూర్వా! నువ్వు మామూలుమానవాకారం పొందడానికి తగిన తరుణం ఆసన్నమయింది. ఇకపై ఇలాగే కొనసాగగలవు!" అన్నాడు.

"నన్నా, నన్ను అదుర్కారుడి బారి నుంచి ఈ యువకుడే రక్షించాడు!" అన్నది యువరాణి అపూర్వుణ్ణి చూపుతూ.

"అతడు చేసిన ఉపకారం ఈజన్మలో మరువరానిది!" అంటూ రాజు అపూర్వుడి కేసి చూశాడు.

“నేను వచ్చిన పని పూర్తయింది. ఇక వెళ్ళివస్తాను,” అన్నాడు ముని.

“నేనూ, మీతో వస్తాను,” అన్నాడు అపూర్వడు.

“నిన్ను నా వెంట తీసుకు వెళ్ళడానికా నీకు మామూలు మానవరూపం ఇచ్చాను? ఇంతవరకు నువ్వు ఎవ్వరికీ కనిపించ కుండా, మంచివారికి మేలు చేస్తూ వచ్చావు. ఈ క్షణం నుంచి, సాధారణ మానవరూపంలో, అందరికీ కనిపిస్తూ, ప్రజానాయకుడిగా అచంచలమైన ధైర్య సాహసాలతో, ధర్మదీక్షతో నీ కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించాలి!” అన్నాడు ముని.

“అదెలా సాధ్యం?” అని అడిగాడు అపూర్వడు అనుమానంగా.

ముని ఏదో అనబోయేంతలో, రాజు, “ఈనాటి నుంచి నా రాజ్యం నీ అధీనంలో వుంటుంది. ముని అంగీకరించి నట్టయితే నువ్వే నా రాజ్యానికి వారసుడివి కాగలవు. నీకూ, నా కుమార్తెకూ ఇష్టమయినట్టయితే, యువరాణి మేనమామ

రాజ్యం లావణ్యపురికి కూడా నువ్వే అధిపతివి కాగలవు!” అన్నాడు.

అపూర్వడు యువరాణి కేసి చూశాడు. యువరాణి సెగ్గుతో తల వంచుకున్నది. సదానందముని వాళ్ళిద్దరినీ దగ్గరికి పిలిచి, “మీరు మునుముందు మానవజాతికి మేలు కలిగించే ఘనకార్యాలేన్నీ సాధించి, భావితరాలకు అదర్శదంపతులు కాగలరు!” అని ఆశీర్వదించి, అదృశ్యమై పోయాడు.

రాజుతో సహా అక్కడి వారందరూ ఒక్క క్షణం అశ్చర్యపోయి, ఆ తరవాత అమితానందం చెందారు.

రాజు మాంత్రికుణ్ణి, మంత్రిని చెరసాలలో బంధించమని ఆజ్ఞాపించాడు.

యువరాణికి, అపూర్వడికి వైభవంగా వివాహం జరిగింది. రాజు, అపూర్వడికి రుద్రపురిరాజ్య పట్టాభిషేకం చేశాడు. అపూర్వడు సమీరుణ్ణితనప్రధానమంత్రిగా చేసుకుని చిరకాలం ప్రజారంజకంగా పరిపాలన సాగించాడు. —(అయిపోయింది)

పాపభారం

పట్టువదలని విక్రమార్కుడు చెట్టు వద్దకు తిరిగి వెళ్ళి, చెట్టు పై నుంచి శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే మౌనంగా శ్మశానం కేసి నడవ సాగాడు. అప్పుడు శవంలోని వేతాళుడు, "రాజా, ప్రతిసారి ప్రయత్నం విఫలమవుతున్నా, ఈ అర్ధరాత్రివేళ భయంకరమైన, ఈ శ్మశానంలో విపుణ్యం ఆశించి, ఈ పనికి పూనుకున్నావే నాకు తెలియదు. కాని, ఒక్కసారి పుణ్యకార్యం చేసినప్పటికీ, విధివశాత్తూ పాపంగా పరిణమించడం కద్దు. ఇందుకు నిదర్శనంగా చేయని నేరానికి తనను తానే శిక్షించుకున్న చంద్రసేనుడి కథ చెబుతాను, శ్రమ తెలియకుండా, విను," అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు :

పూర్వం ఉజ్జయిని నగరాన్ని చంద్ర సేనుడనే రాజు పాలించేవాడు. ప్రజలను

చేతాళ కథలు

కన్నబిడ్డలలా ఆదరంగా చూసుకునే చంద్రసేనుడికి కవులు, పండితులు అంటే వల్లమాలిన అభిమానం. నిత్యం వివిధ సాహితీగోష్ఠులతో ఆస్థానం సరస్వతీ మందిరంలా శోభిల్లేది.

ఇలా వుండగా, కాశీ నుంచి వచ్చిన శివదత్తుడనే పండితుడు, ఒకనాడు రాజు దర్శనం కోరాడు. రాజు ఆయనను సగౌరవంగా సభకు ఆహ్వానించాడు. శివదత్తుడు తనకు గల అపారపాండిత్యంతో, రాజుతో పాటు సభలో వున్న కవులనూ, పండితులనూ రంజింపచేశాడు. సభ ముగిశాక రాజు చంద్రసేనుడు శివదత్తును ఆదరంతో కొగలించుకుని, తన మెడలోని అమూల్య

మైన రత్నహారాన్ని కానుకగా ఇచ్చి ఘనంగా సత్కరించాడు.

శివదత్తుడు సభకు విడ్డూలు చెప్పి, తిరిగి కాశీకి ప్రయాణమయ్యాడు. అయితే, దురదృష్టవశాన ఆయన క్షేమంగా స్వస్థలం చేరలేకపోయాడు. మార్గమధ్యంలో రత్న హారం కోసం, ఒక గజదొంగ ఆయనను హత్యచేశాడు. చంద్రసేనుడి వేగులు గజదొంగను బంధించి, రాజధానికి తీసుకు వచ్చి, రాజు ముందు హజరుపరిచారు.

శివదత్తుడిదుర్మరణానికి చంద్రసేనుడు తీవ్రమనస్తాపానికి గురయ్యాడు. ఆయన ఆగ్రహం పట్టలేక అప్పటికప్పుడే విచారణ చేసి, గజదొంగకు ఉరిశిక్ష విధించాడు.

అయినా, ఆ రోజు నుంచి రాజుకు మనశ్శాంతి కరువైపోయింది. శివదత్తుడి అకస్మికమరణానికి, తానే పరోక్షంగా కారణభూతం అన్న ఊహ, ఆయనను మానసికంగా కృంగదీయసాగింది.

రాజు, అన్నివేళలా, "నేను అభిమానంతో ఇచ్చిన కానుకే కాలసర్పమై శివదత్తును కాటువేసింది. నేను హంతకుణ్ణి! నా పాపానికి నిష్కృతి లేదు," అంటూ పరితపించేవాడు.

ఆయన క్రిమంగా రాజ్యవ్యవహారాల పట్ల శ్రద్ధ చూపడం మానివేశాడు. చివరకు అదిగులుతో మంచం పట్టాడు. రాజవైద్యు

దెంత ప్రయత్నించినా, ఆ మనోవ్యాధిని నయం చెయ్యలేకపోయాడు.

ఈ పరిస్థితుల్లో, చతుర్వేది అనే ఒక మహిమగల సన్యాసి ఆస్థానానికి వచ్చాడు. మహారాణి, మంత్రి ఆయనకు రాజు పరిస్థితిని వివరించి, తరుణోపాయం చెప్పమని ప్రార్థించారు. చతుర్వేది, రాజు శయన మందిరంలోకి వెళ్ళాడు. ఎముకలగూడులా మంచానికి అంటుకుని వున్న రాజును చూడగానే, ఆయన మనసు ద్రవించింది.

చతుర్వేది, రాజు పక్కనే కూర్చుని, వాత్సల్యంతో తల నిమిరి, "నాయనా! క్షత్రియుడివైన నీకు బేలతనం పనికి రాదు. యుద్ధభూమిలో నువ్వు కొన్ని వందలమంది శత్రువులను హతమార్చి వుంటావు. మరి వాళ్ళ గురించి ఎప్పుడైనా దిగులుపడ్డావా? లేదే! ఒక దొంగ పేరా శత్రువు చేసిన హత్యకు, నువ్వెందుకు నైతిక బాధ్యత వహించాలో నాకు అంతుబట్టడం లేదు. ఆ దొంగకు మరణశిక్ష విధించడంతో, నీ కర్తవ్యం తీరిపోయింది. ఇక, అకారణమైన దిగులెందుకో చెప్ప, నాయనా?" అని అడిగాడు.

ఇందుకు రాజు, "ఏమో, స్వామి, నేనొక శాపగ్రస్తుణ్ణి! ఎన్నివిధాల ప్రయత్నించినా, నా మనసుకు స్వస్థత చేకూరడం లేదు," అన్నాడు విచారంగా.

చతుర్వేది కాసేపు మౌనంగా వుండి, "పోనీ, నా తపశ్శక్తితో శివదత్తుడిని బతికిస్తే, నీకు మనశ్శాంతి కలుగుతుందేమో, అలోచించి చెప్ప, నాయనా!" అన్నాడు మందహాసం చేస్తూ.

ఈ మాటలు వింటూనే, ఒక్కక్షణం చంద్రసేనుడి ముఖం వింతకాంతితో వెలిగి పోయింది. కాని మరుక్షణం వివరమైంది. ఆయన చేతులెత్తి, చతుర్వేదికి సమస్కరిస్తూ, "మహాత్మా! శివదత్తుడితో పాటు, గజదొంగను కూడా బతికించలేరా?" అని అర్థించాడు.

"అంతశక్తి నాకు లేదు, నాయనా! నాకున్నతపశ్శక్తి సమస్తం ధారపోస్తే,

ఒకరిని మాత్రమే బతికించగలను," అన్నాడు చతుర్వేది.

"అలా అయితే, తెలిసి తెలిసి పాప భారం పెంచుకోవడమెందుకు? శివదత్తుడిని బతికించవద్దులే, స్వామీ!" అని నిట్టూర్చాడు చంద్రసేనుడు.

బేతాళుడు ఈ కథ చెప్పి, "రాజా, చంద్రసేనుడి ప్రవర్తన విద్వారంగాలేదా? చతుర్వేది, శివదత్తుడిని బతికిస్తానంటే వద్దనడం, మూర్ఖత్వం కాదా? ఇది తన మనసుకు శాంతి లభించే అరుదైన అపకాశాన్ని చేజిక్కులా జారవిడుచుకోవడమే అవుతుంది గదా! దీనికి తోడు గజదొంగను కూడా బతికించమని కోరడం అర్థరహితం కాదా? చతుర్వేది, శివదత్తుడిని బతికిస్తే, తన పాపభారం పెరుగుతుందని, చంద్రసేనుడు భావించడాన్ని అమాయకత్వమనాలా లేక వెర్రితనమనాలా? ఈ సందేహాలకు సమాధానం తెలిసి కూడా చెప్పకపోయావే, నీ తల పగిలిపోతుంది," అన్నాడు.

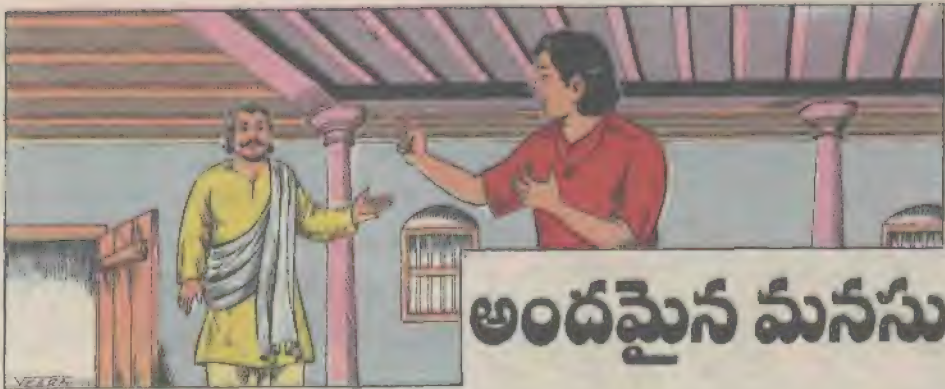
దానికి విక్రమార్కుడు, "చంద్రసేనుణ్ణి మూర్ఖుడనో, అమాయకుడనో అనుకోవడం, వాస్తవాన్ని గుర్తించలేక పోవడం అవుతుంది. ఆయన తార్కిక బుద్ధితోపాటు, తాత్విక చింతన కూడా కలవాడు. చతుర్వేది, శివదత్తుడిని బతికించడమంటే తాను గజదొంగకు విధించిన మరణశిక్ష అన్యాయమవుతుంది! ఆ పాపంతో పాటు చతుర్వేది తపశ్శక్తిని కూడా హరించిన పాపం కూడా, తనకు చుట్టుకుంటుందని, చంద్రసేనుడు గ్రహించాడు. ఈ ధర్మసూక్ష్మాన్ని తెలుసుకున్నాడు కనకనే, శివదత్తుడితో పాటు దొంగను బతికించడానికి, తన తపశ్శక్తి చాలదని చతుర్వేది తన అశక్తతను వెల్లడించినప్పుడు, శివదత్తుడిని కూడా బతికించవద్దని ఆయన కోరాడు," అన్నాడు.

రాజుకు ఈ విధంగా మౌనభంగం కలగగానే, బేతాళుడు శవంతో సహా మాయమై, తిరిగి చెప్పెక్కాడు.

—(కల్పితం)

[అధారం: ఆర్. పట్టాభిరామరాజు రచన]

అందమైన మనసు

దర్బాపురం అనే ఊళ్ళో కేశవయ్య, రామయ్య అనే ఇద్దరు స్నేహితులుండే వారు. వాళ్ళు బతుకుతెరువుకోసం చెరోక ఊళ్ళో స్థిరపడ్డారు. వాళ్ళ స్నేహానికి ఎలాంటి అటంకమూ కలగలేదు. తరచుగా ఇద్దరూ కలుసుకుని మంచి చెడ్డలు మాట్లాడుకునేవారు. ఒకరి కష్టసుఖాలు ఇంకొకరికి చెప్పుకునేవారు.

క్రమంగా ఇద్దరూ వ్యాపారంలో లక్ష లాభించారు. కేశవయ్య కొడుకు విద్యాధరుడూ, రామయ్య కూతురు మందాకిని పెళ్ళిచేసి వాళ్ళయ్యారు. కేశవయ్య, రామయ్య తమ స్నేహానికి గుర్తుగా తమ పిల్లలిద్దరికీ పెళ్ళిచేసి, స్నేహాన్ని బంధుత్వంగా మార్చుకోవాలనుకున్నారు.

ఒకనాడు వాళ్ళు, తమ పిల్లలకు ఈ సంగతి చెప్పారు. ఇది విన్న మందాకిని అనందంతో ఉక్కిరిబిక్కిరిస్తోంది.

అమె విద్యాధరుణ్ణి వివాహమాడాలని ఎంతోకాలంగా అనుకుంటున్నది. అయితే, విద్యాధరుడు మాత్రం అమెను వివాహమాడడానికి ఒప్పుకోలేదు. కారణం, మందాకిని పెద్ద అంతగతై కాకపోవడం.

కేశవయ్య ఈ వివాహానికి ఒప్పుకోవలసిందిగా, కొడుకుకు ఎన్నో విధాల చెప్పి చూశాడు. అయినా, విద్యాధరుడు మొండిగా, "నాక్కావలసింది గొప్ప సౌందర్యవతి అయిన భార్య. అందుకోసం నేను దేశాటనకు బయలుదేరుతున్నాను," అన్నాడు.

ఇందుకు కేశవయ్య అయిష్టంగా, "కాబోయే భార్యను వెతికి వరించేందుకు, నువ్వేమీ రాజుకుమారుడివి కాదు! నా మాటవిని మందాకినిని చేసుకో," అన్నాడు.

"నేను రాజుకుమారుణ్ణి కాకపోవచ్చు. కాని, నాకు నచ్చిన, ఇష్టమైన యువతిని

వివాహమాడే హక్కు నాకున్నది." అంటూ విద్యాధరుడు అప్పటికప్పుడే దేశాటనకు బయలుదేరాడు.

ఈ జరిగినదానికి కేశవయ్యతోపాటు, రామయ్య కూడా దిగులు చెందాడు. అయితే, మందాకిని మాత్రం ఏమాత్రం చలించకుండా, "చాలామంది లాగే విద్యాధరుడిది ఊహలో కాల్లో జీవించే తత్వం. మనిషి చాలా మంచివాడు. ఎలాగైనా నేనతడి మనసు మార్చి, అతడి చేత కాళి కట్టించుకోగలను, అనుమతించండి!" అని వాళ్ళను ఒప్పించి, మగవేషం ధరించి, విద్యాధరుణ్ణి వెతుకుతూ బయలుదేరింది. ఆమె వారం

రోజుల తర్వాత అతణ్ణి, ఒక గ్రామంలో కలుసుకున్నది.

మగవేషంలో వున్న మందాకినిని గుర్తించని విద్యాధరుడు, ఆమెతో తాను దేశాటనకు బయలుదేరిన కారణం చెప్పి, "అరునూరైనాసరే, ఆరు సంవత్సరాల పాటు ఇలా ఊళ్ళు పట్టుకు తిరగవలసిన పరిస్థితి ఎదురైనాసరే—లోకంలో అత్యంత సౌందర్యవతి అయిన అమ్మాయిని తప్ప, నేను మరొకరిని పెళ్ళాడదలచలేదు. సరే, నీ సంగతేమిటి?" అని ప్రశ్నించాడు.

ఇందుకు మందాకిని పెద్దగా నిట్టూర్చి, "నాకు సంగీతమంటే ప్రాణం, ఆడపిల్ల అందచందాలతో నాకు పని లేదు. కొన్నాళ్ళ కిందట ఏమాత్రం అందగత్తై కాని ఒక అమ్మాయిని ప్రేమించాను. ఆమెది కోకిల కంఠం. అద్భుతంగా సంగీతం పాడేది. అయితే, ఒక ప్రమాదం జరిగి ఆమె కంఠం శాశ్వతంగా మూగపోయింది. దానితో నాకు జీవితం పట్ల విరక్తి కలిగి, మనశ్శాంతి కోసం దేశాటన చేస్తున్నాను," అన్నది.

"చూశావా! ఎవరిలోకం వాళ్ళది. మనిద్దరి కోరికల్లో ఎంతతేడా! నన్ను మందమతి అనుకోకు. నేను పెళ్ళాడ బోయే యువతి రంభా. ఊర్వశి లాంటి అతిలోకసుందరి అయిందా లి. కంఠ స్వరం కాకీ, గుడ్లగూబలకన్నా వికృతంగా,

కఠోరంగా వున్నా ఫర్వాలేదు." అన్నాడు విద్యాధరుడు.

"అలా ముందే చెప్పావు కాదేం?" అంటూ మందాకిని ఒకటి, రెండు క్షణాలు ఆలోచిస్తూ పూరుకుని, తర్వాత, "అఁ, గుర్తుకొచ్చింది. సంవత్సరం కిందట మా నాన్నతో కలిసి తీర్థయాత్రకు వెళ్ళి తిరిగిస్తూ, ఇక్కడికి సమీపంలో వున్న పట్టణంలోని ఒక పూటకూళ్ళ ఇంట దిగాను. ఆ పూటకూళ్ళవిడ చాలా పేద రాలు. అమె కూతురు గొప్ప శిల్పి చేసిన పాలరాతి విగ్రహంలా వుంటుంది. అమె అందాన్ని గురించి రాజభవనంలో కూడా చెప్పుకుంటారని విన్నాను. కావాలంటే వాళ్ళింటికి వెళదాం. ఆ అమ్మాయిని స్వయంగా చూడ్తున్నానని," అన్నది.

"అంతకంటే కావలసిందేముంది, పద!" అన్నాడు విద్యాధరుడు తన్మయుడై పాతూ.

ఇద్దరూ పట్నం చేరి, పూటకూళ్ళ ఇంటికి వెళ్ళారు. పూటకూళ్ళమ్మ వాళ్ళకు కాళ్ళూ, చేతులూ కడుక్కునేందుకు నీళ్ళిచ్చి, తర్వాత భోజనం వడ్డించింది.

భోజనం చేస్తున్న సమయంలో మందాకిని, పూటకూళ్ళమ్మను, "పెద్దమ్మా! సంవత్సరం కిందట నేను మా నాన్నతో కలిసి ఇక్కడికి వచ్చాను. అప్పుడు దేవ

కన్యలాంటి, నీ కూతురును చూశాను. ఏదీ, ఆ అమ్మాయి కనబడదే!" అన్నది.

అందుకు పూటకూళ్ళమ్మ దిగులుగా ముఖం పెట్టి, "నువ్వు రెండు సంవత్సరాల కిందట కాక, సంవత్సరం కిందట వచ్చివుంటే, నా కూతుర్ని కాక దాని చిత్రపటాన్ని చూసి వుంటావు. ఏం దేవ కన్యలు, ఏం అందచందాలై, నాయనా!" అంటూ ఒక చిత్రపటం తెచ్చి వాళ్ళకు చూపింది.

ఆ చిత్రపటంలోని యువతి అందం చూసి, విద్యాధరుడు మూర్ఛపోయినంత పనిచేసి, "ఏదీ, నీ కూతుర్ని ఒకసారి ఇక్కడికి రమ్మనరాదా!" అన్నాడు.

పూటకూళ్ళమ్మ అయిష్టంగా పక్క గదిలోకి పోయి, కూతురును వాళ్ళ ముందుకు తీసుకువచ్చింది. అమెను చూసి విద్యాధరుడు నిర్భాంతపోయాడు. అమె ముఖం నిండా నల్లటి మచ్చలు: ఒక కంటిలో తెల్లని పువ్వు.

పూటకూళ్ళమ్మ ఒక సారి కళ్ళు తుడుచుకుని, బొంగురుపోయినగొంతుతో, "అంతా దాని తలరాత, బాబూ! పెళ్ళి చేద్దాం అనుకుంటుండగానే, ఆ మాయ దారిజబ్బు సోకి ఇలా అయిపోయింది. మనిషికి ఏదీ కావ్యతం కాదు, బాబూ— ముఖ్యంగా అందం, యవ్వనం!" అన్నది.

ఆ మాటలు విన్న విద్యాధరుడికి, తన నెవరో గట్టిగా కొరడాతో వీపు మీద కొట్టి నట్టయింది. అతడు ఆలోచనలో పడ్డాడు. దేవకన్య లాంటి అమ్మాయిని చేసుకున్నా. అవిడ అందం కావ్యతంగా అలాగే వుంటుందని నమ్మకమేమిటి? అందుకు ప్రత్యక్ష సాక్షిం. పూటకూళ్ళమ్మ కూతురు! మందాకిని అందగత్తై కాక పోయినా,

అమెది అందమైన మనసు. ఇంట్లో స్వచ్ఛమైన వెన్న వుంచుకుని, విధి దుకాణాల్లోని నెయ్యికోసం పరుగులు తీసేవాడిలా కాను ప్రవర్తించాడు. సుగంధపుష్పం లాంటి మందాకినిని కాదని, అందం అంటూ తంగేడుపూలకోసం ఆరాటపడుతున్న మూర్ఖుడు, తను!

విద్యాధరుడు సొంతం భోజనం చెయ్యి కుండానే లేచి, పూటకూళ్ళమ్మకు డబ్బులిచ్చి, మందాకినితో, "మనిద్దరం స్నేహితులమో, బాటసారులమో నాకు తెలియదు, ఏదో కొన్నాళ్ళపాటు కలిసి తిరిగాం. ఇన్నాళ్ళకు నా కళ్ళు తెరుచుకున్నాయి. ఇంటికి పోయి అందమైన మనసుగల అమ్మాయిని పెళ్ళాడబోతున్నాను. ఇక ఒంటరిగా, నీ కోకిల కంఠాన్ని వెతికి పట్టుకో!" అని బయలుదేరాడు.

విద్యాధరుడు తన తీరు చేరినరోజునే, మందాకిని కూడా తన తీరుచేరి జరిగిన దంతా తల్లిదండ్రులకు చెప్పింది. వాళ్ళకు కలిగిన ఆనందం అంతా ఇంతా కాదు.

చందమామ అనుబంధం—41

మనదేశపు పక్షులు-జంతువులు :

గరుడపక్షి

పెద్ద ఆకారం గల పక్షులలో గరుడపక్షి ప్రధానమైనది. అరడుగుల పొడవైన రెక్కలతో ముదురు గోధుమ వర్ణంతో చాలా గంభీరంగా కనిపించే ఈ పక్షి మాంసాహారి. దీని ముక్కు, గోళ్ళూ చాలా దృఢంగానూ, పదునుగానూ వుంటాయి. గరుడపక్షి దృష్టి చాలా విశిష్టమైనది. ఆకాశంలో, మాయాలు పక్షులు ఎగరలేని చాలా ఎత్తులో, ఎగురుతూ, నెల మీది అహారాన్ని పనిగట్టి, గురి తప్పకుండా సరిగ్గా వాటి మీదే వాలగలగక్షి కలిగినవి పక్షులు. ఎత్తయిన కొండ శిఖరాల మీదా, కొండల మధ్య బండరాళ్ళలో గూళ్ళుకట్టే గరుడపక్షిని పక్షులకు రాజుగా చెబుతారు!

గరుడపక్షికి మన పురాణాలలో ప్రత్యేకస్థానం ఉన్నది. మహావిష్ణువు వాహనం 'గరుత్మంతుడు.' విశాఖతనయుడయిన గరుడిని పెరు మీదుగానే 'గరుడపురాణం' ప్రసిద్ధి గాంచింది.

గరుత్మంతుడు తల్లి బాన్సవిముక్తి కోసం, వ్యర్థాదివతి అయిన ఇంద్రుడివద్దకు వెళ్ళి అమృతం కావాలని కోరాడు. ఇంద్రుడు ఇవ్వడానికి నిరాకరించడంతో, అతన్ని యుద్ధంలో ఓడించి, అమృతకలశాన్ని తీసుకువచ్చి తల్లి బాన్సవిత్వం పొగట్టాడు. గరుత్మంతుడి దైర్యానికి, బలవరాకమాలకూ మెచ్చి, ఇంద్రుడుల ప్రార్థనమేరకు మహావిష్ణువు అతన్ని తన వాహనంగా స్వీకరించాడు.

పురాణ ప్రసిద్ధిగాంచిన గరుడపక్షులలో జటాయువు, నల్గపాతి, నువర్ణ ముఖ్యమైనవి!

బేబీ పామిలీ!

ఇటీవల జరిగిన 'కిలుకన్ పెట్ట' (గిలక) అనే ఒక మలయాళ చిత్రం మాటింగ్ లో దర్శకుడు 'యాక్షన్' అనగానే తెమెరా ముందు నిలబడిన ఐదేళ్ళపాప ముఖంలో ఏడుపుతపాటు కళ్ళనుంచి బొటబొటా నీళ్ళు కారాయి. మామూలుగా నటి నటులు ఉపయోగించే 'గ్లిజెరిన్' లేకుండానే ఆ పాప కళ్ళ నుంచి నీళ్ళు కారాయి. డైరెక్టర్ 'కబ్' అనగానే, మీట వెక్కినట్టు కన్నీళ్ళు తక్కువ అగిపోయాయి. ఆ పాపాయి నటనకు అక్కడి వారందరూ అమితాశ్చర్యం చెందారు.

ఆ పాపాయి మరెవరో కాదు. గత సంవత్సరం 'అంజలి' అనే తమిళ చిత్రంలో అద్భుతమైన నటనను ప్రదర్శించి, 'ఉత్తమ బాలనటి' అవార్డును అందుకున్న బేబీ పామిలీ. ఇవాళ ఒక చిత్రంలో నటించడానికి లక్షరూపాయలు పుచ్చుకుంటూన్న 'బాలకార' బేబీ పామిలీ! ఈనాడు మన దేశంలో అదాయపు పన్ను చెల్లిస్తున్న అతి పిన్న వయస్కురాలు పామిలీ! ఇప్పుడు పామిలీ మలయాళం, తమిళం, తెలుగు భాషలలో దాదాపు ఇరవై చిత్రాలలో నటిస్తున్నది.

అయితేళ్ళ పాప ఒకేసారి ఇన్ని చిత్రాలలో ఎలా నటించగలుగుతున్నది? అమె తండ్రి ఎ. ఎన్. బాబు ముందుగానే చిత్ర దర్శకుడి వద్ద పామిలీ నటించవలసిన సినిమాకథ, నన్నివేళం, సంభాషణలు తెలుసుకుంటాడు. అయినే ఇంటి వద్ద పామిలీకి ఏ నన్నివేళంలో ఎలా నిలబడాలి, ఎలా నడవాలి, ఎలా మాట్లాడాలి ఖచ్చితంగా శిక్షణ నిస్తాడు. అందువల్ల మర్నాడు తెమెరా ముందుకు రాగానే, అమె దర్శకుడు చెప్పే విధంగా సునాయాసంగా నటించగలుగుతున్నది!

అమె తండ్రి, అమెతోపాటే మాటింగ్ కు వచ్చి, అమె అవసరాలన్నీ తీరుస్తూ, తోడుగా వుంటాడు. అమె ఎప్పుడైనా కోపంతో మారాం చేస్తే చాల్లెట్టూ, స్వీట్లూ ఇచ్చి బుజ్జగిస్తాడు!

నెలలో దాదాపు ఇరవై రోజులు మాటింగ్ లో పాల్గొనే బేబీ పామిలీ మిగతా పది రోజులు బడికి వెళుతుంది. అమె ఇంటి డగ్గర, "నేను, రోజూ స్కూలుకు వెళ్ళి చదువుకుంటాను!" అని నిజంగానే అప్పడప్పుడు ఏడుస్తుంది. అన్యాయ రిచర్జ్ తోనూ, అక్కయ్య పాలిని (అమె కూడా నిన్నటి బాలనటి) తోనూ అడుకోవడానికి ఇష్ట పడుతుంది.

రెండేళ్ళ పాపగా ఉన్నప్పుడు చిత్రాలలో నటించడం ప్రారంభించిన బేబీ పామిలీ, మరొక ఐదేళ్ళయినా నటించాలన్నది అమె తండ్రి కోరిక!

మీకు తెలుసా?

1. 'స్వర్ణమందిరం' ఎక్కడ ఉన్నది?
2. ప్రపంచంలో కెళ్లా అతి ప్రాచీనమైన జంతు ప్రదర్శనశాల ఎక్కడ ఉన్నది?
3. 1452 వ సం॥లో జన్మించిన ఒక ఇటలీ దేశస్థుడు, చిత్రకారుడుగా, సంగీత విద్వాంసుడుగా, గణితశాస్త్రజ్ఞుడుగా, శాస్త్రవేత్తగా ప్రసిద్ధిగాంచాడు. ఆయన ఎవరు?
4. 'గళ్ళసుడికట్టు' మొట్టమొదట ఎక్కడ, ఎప్పుడు ప్రచురించారు?
5. ఒక బాలిక ఉత్తరం అందుకున్నాకే, ఆమెరికా అధ్యక్షుడు అబ్రహం లింకన్ గడ్డం పెంచడం ప్రారంభించాడని చెబుతారు. ఆ బాలిక ఎవరు?
6. వచ్చే ఒలింపిక్ క్రీడలు జూలై లో 'ప్యెయిన్'లో జరుగనున్నాయి. ప్రప్రథమంగా 'ఒలింపియాడ్' ఎప్పుడు జరిగింది. ఆధునిక ఒలింపిక్ క్రీడలు మొట్టమొదట ఎక్కడ జరిగాయి?
7. 'కరాచీ' అంటే అర్థం ఏమిటి?
8. గ్రీకు యాత్రాకుడు మెగ స్టనీస్ దారకదేశంలో సందర్శించిన సంస్థానం ఏది?
9. గాంధీజీ తన 'రాజకీయ గురువు'గా ఎవరిని భావించాడు?
10. జూలియన్ సీజర్ పేరు మీదుగా 'జూలై' నెలకు పేరు వచ్చింది. అతని మేనల్లుడు పేరు మీదుగా ఏ నెలకు పేరు వీర్యదీందే తెలుసా?
11. అక్బర్ ఆర్థికమంత్రి ఎవరు?
12. 'రఘువంశాన్ని' ఎవరు రచించారు?
13. వినాయకుడి వాహనంగా చిట్టెలుకను చెబుతారు. ఎలుకలను భక్తిశ్రద్ధలతో ఆహారం ఇచ్చి రక్షించే దేవాలయం మన దేశంలో ఎక్కడ ఉన్నదో తెలుసా?
14. నెపోలియన్ మొట్టమొదట ఏ ద్వీపానికి వెళ్ళగొట్టబడ్డాడు?
15. గరుడవక్షి-పాము జాతీయ పతాకంలో గల దేశం ఏది?

సమాధానాలు

'స్వర్ణమందిరం'	'91	'అమర్ నగర్'లోని ఆంధ్రప్రదేశ్	
'అతి ప్రాచీనమైన జంతు ప్రదర్శనశాల'	'91	కె 8881 అబిస్సినీయా	
1452 వ సం॥లో జన్మించిన ఒక ఇటలీ దేశస్థుడు, చిత్రకారుడుగా, సంగీత విద్వాంసుడుగా, గణితశాస్త్రజ్ఞుడుగా, శాస్త్రవేత్తగా ప్రసిద్ధిగాంచాడు. ఆయన ఎవరు?	'91	లెనా రెనాస్సాన్స్	కె 821 'జి' '91
'గళ్ళసుడికట్టు'	'91	'అమర్ నగర్'లోని ఆంధ్రప్రదేశ్	'91
ఒక బాలిక ఉత్తరం అందుకున్నాకే, ఆమెరికా అధ్యక్షుడు అబ్రహం లింకన్ గడ్డం పెంచడం ప్రారంభించాడని చెబుతారు. ఆ బాలిక ఎవరు?	'91	'అమర్ నగర్'లోని ఆంధ్రప్రదేశ్	'91
వచ్చే ఒలింపిక్ క్రీడలు జూలై లో 'ప్యెయిన్'లో జరుగనున్నాయి. ప్రప్రథమంగా 'ఒలింపియాడ్' ఎప్పుడు జరిగింది. ఆధునిక ఒలింపిక్ క్రీడలు మొట్టమొదట ఎక్కడ జరిగాయి?	'91	'అమర్ నగర్'లోని ఆంధ్రప్రదేశ్	'91
'కరాచీ'	'91	'అమర్ నగర్'లోని ఆంధ్రప్రదేశ్	'91
గ్రీకు యాత్రాకుడు మెగ స్టనీస్ దారకదేశంలో సందర్శించిన సంస్థానం ఏది?	'91	'అమర్ నగర్'లోని ఆంధ్రప్రదేశ్	'91
గాంధీజీ తన 'రాజకీయ గురువు'గా ఎవరిని భావించాడు?	'91	'అమర్ నగర్'లోని ఆంధ్రప్రదేశ్	'91
జూలియన్ సీజర్ పేరు మీదుగా 'జూలై' నెలకు పేరు వచ్చింది. అతని మేనల్లుడు పేరు మీదుగా ఏ నెలకు పేరు వీర్యదీందే తెలుసా?	'91	'అమర్ నగర్'లోని ఆంధ్రప్రదేశ్	'91
అక్బర్ ఆర్థికమంత్రి ఎవరు?	'91	'అమర్ నగర్'లోని ఆంధ్రప్రదేశ్	'91
'రఘువంశాన్ని' ఎవరు రచించారు?	'91	'అమర్ నగర్'లోని ఆంధ్రప్రదేశ్	'91
వినాయకుడి వాహనంగా చిట్టెలుకను చెబుతారు. ఎలుకలను భక్తిశ్రద్ధలతో ఆహారం ఇచ్చి రక్షించే దేవాలయం మన దేశంలో ఎక్కడ ఉన్నదో తెలుసా?	'91	'అమర్ నగర్'లోని ఆంధ్రప్రదేశ్	'91
నెపోలియన్ మొట్టమొదట ఏ ద్వీపానికి వెళ్ళగొట్టబడ్డాడు?	'91	'అమర్ నగర్'లోని ఆంధ్రప్రదేశ్	'91
గరుడవక్షి-పాము జాతీయ పతాకంలో గల దేశం ఏది?	'91	'అమర్ నగర్'లోని ఆంధ్రప్రదేశ్	'91

చెందువైళ్ళ ఉత్తరం!

బంధువులూ, ప్రియమైనా నువ్వైతే ఉత్తరాలు రాసుకోవడం కొందరికి అలవాటు. అయితే ఈ విషయంలో నేపాలకు చెందిన ఇరవైయేళ్ళ రాజేంద్రచంద్ బాకురీని ఎవరూ మించలేరు. బాకురీ, భారతదేశంలో ఉన్న తన మిత్రుడికి ఏకంగా 10,315 పేజీల ఉత్తరం రాశాడు. ఆ ఉత్తరం పొడవు 42 కి.గ్రా. ఆ నేపాలీ యువకుడు తాను రాసిన 5,153 కాగితాలను ఒకదాని చివర మరొకదానిని పేర్చుకుంటూ మేరే 2 మైళ్ళ పొడవు వుంటుందని అంచనా వేశాడు. మూతన సంవత్సరారంభంలో ఆ 'ఉత్తరాన్ని' అందుకున్న భారతీయమిత్రుడు, ప్రియమైన వచ్చినా చదువుకుంటూనే ఉన్నాడు :

చందమామ కబుర్లు

జీవన పోరాటం!

ఆస్ట్రేలియాలోని వాయవ్యభాగంలో నిర్మాణవ్యయంగా ఉన్న ఒక నదీతీరంలో వరుసగా కాచుకుంటూన్న కొందరు, హఠాత్తుగా అక్కడ జనవరి 18 వ తేదీన 36 మంది చైనా దేశస్థులను చూసి అమితాశ్చర్యం చెందారు. తాము ప్రయాణం చేస్తున్న వడవ తీరగలదంతో, అతి కష్టం మీద తీరం చేరి, కిక్కిరం వేసి 200 కి.మీ. నదీకి వచ్చినట్లు వాళ్ళు చెప్పారు. అన్నాళ్ళు, అంతదూరం వాళ్ళెలా ప్రాణాలు విలుపుకోగలిగారు? మొదట వాళ్ళొక మొసలిని చంపి, కొంత తిని మిగతా మాంసాన్ని కార్చి వెంట తెచ్చుకున్నారు. ఎదురువద్ద పాములనూ, లలించిన చేపలనూ, తింటూ ఒకసారి పెద్ద ఉడుమును కూడా చంపి తిన్నారట. వజ్రంను తప్ప మిగతా అన్నిటినీ చంపి తింటూ, ఎండకు విగ్రాహి తీసుకుంటూ వాళ్ళు ఎలాగో ప్రాణాలతో బయటపడగలిగారు :

వినతగ్గ మాట

విక్రమ సేనుడనే రాజుకు, చతురుడు మహామంత్రి. రాజకార్యాలకు మంత్రి సలహాలనే పొటించే మంచి అలవాటు రాజుకున్నది. అందువల్ల చతురుడు సమాలోచనలకు పదిమంది మంత్రులను నియమించాడు. రాజుకు సలహా ఇచ్చే ముందాయన మంత్రులతో విషయం చర్చించేవాడు.

పదిమంది మంత్రులలో శచింద్రుడనే తుంటరివాడొకడున్నాడు. అందరూ ఔనంటే కాదనడం, కాదంటే ఔననడం వాడి అలవాటు. రాజకార్యాల సమాలోచనకు అటువంటివాడి అవసరముంటుందని భావించి, మహామంత్రి వాణ్ణి భరిస్తూ వచ్చాడు. మిగతా మంత్రులకు మాత్రం వాని భరిత బొత్తిగా నచ్చేది కాదు. అయితే, వారికంటే శచింద్రుడే ఎక్కువ అసంతృప్తిని ప్రకటిస్తూ, "మీరంతా

ఒక్కటి. ఎన్ని చెప్పినా నా మాటలు ఏమాత్రం సాగనివ్వరు. అందువల్ల దేశం బాగుపడకుండా పోతున్నది." అంటూండే వాడు.

శచింద్రుడికి చాడిలు చెప్పే గుణం కూడా ఉన్నది. వాడు తరచుగా రాజును కలుసుకుని, తన మాట ఎవరూ వినడం లేదని గోలపెట్టేవాడు.

రాజు వాడితో, "మహామంత్రి నిర్ణయం మీద నాకు నమ్మకమున్నది. ఆయన అధిక సంఖ్యాకుల అభిప్రాయానికి విలువనిస్తాడు. నీ అభిప్రాయం అధిక సంఖ్యాకులతో కలపడం లేదంటే, నీలోనే విదోలోపముంది. అది తెలుసుకుని సరి దిద్దుకో!" అన్నాడు.

తర్వాత విక్రమ సేనుడు, మంత్రులందరినీ పిలిచి, శచింద్రుడి పితూరి గురించి చెప్పి, "మీలో ప్రతి ఒక్కరికి విదో

సమయాన ఇలాంటి భావం కలగవచ్చు. కానీ అధిక సంఖ్యాకుల అభిప్రాయానికి విలువనివ్వడంలోనే, మీ విలువ కూడా పెరుగుతుందని గుర్తుంచుకోండి," అన్నాడు.

రాజు వెళ్ళిపోయాక మంత్రులందరూ శచీంద్రుణ్ణి హేళనచేస్తూ, "అందరితో కలిసేలా ఆలోచించడం నేర్చుకుంటే, నీ మాటకూ విలువుంటుందని, రాజుగారంటున్నారు. గుర్తుంచుకో!" అన్నారు.

శచీంద్రుడు కోపంగా, "చూస్తూ ఉండి. మీ అందరితో కలవకపోయినా, రాజుగారు నా మాట వినేలా చేస్తాను," అన్నాడు.

ఆ తర్వాత ఒకసారి విక్రమసేనుడు వేటకు వెళ్ళి వచ్చాడు. శచీంద్రుడు మంత్రులందరినీ పిలిచి, "మన రాజుగారు వేటలో అద్భుతమైన చాకచక్యం, సాహసం ప్రదర్శించివచ్చారు. ఆయనను మనమందరం ప్రత్యేకంగా వెళ్ళి అభినందించాలి!" అన్నాడు.

ఇందుకు మిగతా మంత్రులెవ్వరూ అంగీకరించక, "మన రాజుగారికిది అతి సామాన్య విషయం. ఏదైనా మహాకావ్యం రాసినా, యుద్ధంలో గొప్ప విజయం సాధించినా, రాక్షస సంహారం చేసినా, ఏదైనా మహాకార్యం తల పెట్టినా అభినందించాలి తప్ప, ఇంత చిన్న విషయానికి అభినందించబోవడం తగదు," అన్నారు.

అయితే చతురుడు మాత్రం, "శచీంద్రుడు చెప్పింది సకారణంగానే వున్నది. మనం గాజుగారిని తగువిధంగా అభినందిద్దాం!" అని తీర్మానించి, అందుకు ఏర్పాట్లు చేయమని శచీంద్రుడినే నియమించాడు.

ఇది విని శచీంద్రుడు మిగతా మంత్రుల వంక తిరస్కారంగా చూసి నవ్వి, అక్కణ్ణించి గర్వంగా తల పైకెత్తి వెళ్ళి పోయాడు.

ఈ జరిగినదానికి, మిగతా మంత్రులు చిన్నబుచ్చుకోవడం చూసి చతురుడు

వారితో, "వేటకు వెళ్ళి వచ్చిన రాజు గారిని ఇలా అభినందించడం అదీ నాకూ అవసరం అనిపించడం లేదు గానీ, మన శచీంద్రుడికి పితూరీలు చెప్పే అలవాటుంది. కా రణ మే దైనా తనను అభినందిస్తానంటే వద్దనడం, రాజ్యమేలే ఏ రాజుకూ నచ్చదు. అందువల్ల ఆయన శచీంద్రుడి చెప్పుడుమాటలు వినడం ప్రారంభిస్తాడు. అది దేశానికి మంచిది కాదు. ఒకవేళ మీలో ఎవరైనా దీన్ని గురించి చెప్పివుంటే నేను తిరస్కరించేవాణ్ణి. శచీంద్రుడు చెప్పడంవల్ల వినక తప్పలేదు. కొన్నివిషయాలలో ఇదినకారణమవునా కాదా అనేగాక, దాని పరిణామాలు కూడా అలోచించి జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించాలి." అన్నాడు.

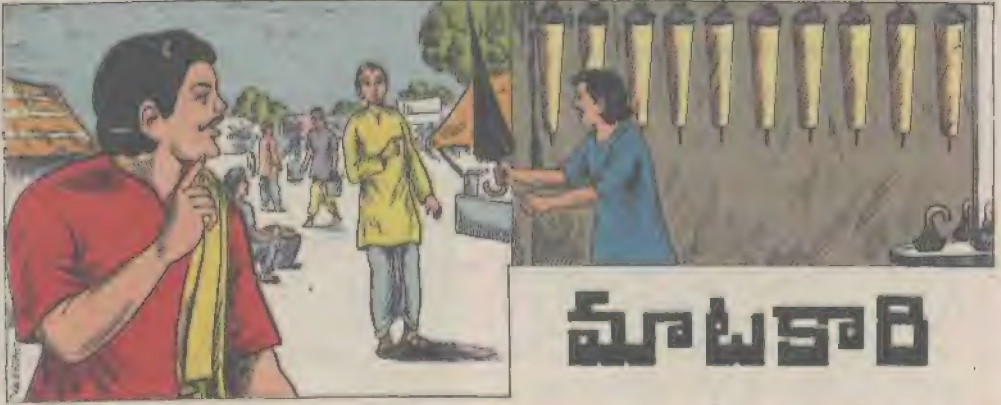
దీనికి మిగతా మంత్రులు సంతృప్తి చెందక, "అయితే, పితూరీలు చెబుతాడని భయపడి, వాడు చెప్పినవన్నీ చేస్తామా? ఇలా పితూరీలు చెప్పేవాణ్ణి మన మంత్రమండలిలో వుంచడ

మెందుకు? తొలగించి వేయవచ్చుగదా!" అన్నారు.

చతురుడు ఒకటి, రెండు క్షణాలు మౌనంగా ఆలోచిస్తూ పూరుకుని, తర్వాత మంత్రులతో, "లోకంలో వితండవాదం చేసే వాళ్ళకొరత ఏమీ లేదు. అయితే, ఒక్కొక్కసారి అలాంటివాళ్ళ వల్ల, వినేవాళ్ళకు పనికివచ్చే విశేషాలు బయట పడుతుంటాయి. శచీంద్రుడి సంగతే చూద్దాం. అతడు తెలివైనవాడు. మనందర్ని కాదని తన మాట నెగ్గలా చేస్తానని సాధించాడు. అతడిలోని ఆ తెలివిని మనం తెలివిగా ఉపయోగించుకోవాలి. మంత్రమండలిలో ఇలా వితండవాదం చేసేవాడొకడెప్పుడూ వుండాలి. అతడితెలివి మనకు ఉపయోగం. అతడి మూర్ఖత్వాన్ని మనం సంఖ్యాబలంతో ఓడిస్తాం!" అన్నాడు.

అప్పటికి మంత్రులందరూ తృప్తిపడి, చతురుడి తెలివిని ఎంతో మెచ్చుకున్నారు.

మూటకారి

ఒకనాడు సూరయ్య అనే అతను, పక్క గ్రామంలో జరుగుతున్న సంతకు వెళ్ళాడు. సంతలో కొత్తగా గొడుగుల దుకాణం ఒకటి వెలిసింది. కొత్తగా, ఈ దుకాణం పెట్టింది ఎవరా అని, సూరయ్య పరీక్షగా చూశాడు. దుకాణంలో వీరయ్య కూర్చుని వున్నాడు. ఈ వీరయ్య, సూరయ్య గ్రామంవాడే. బాగా పరిచయ స్థుడు కూడా.

వీరయ్య గ్రామంలో ఎవరికీ చెప్పాకెట్ట కుండా, ఈ గొడుగుల వ్యాపారంలోకి ఎప్పుడు దిగాడా అని అశ్చర్యపోతూ, సూరయ్య అంతదూరంలో నిలబడి వీరయ్యను గమనించసాగాడు.

దుకాణం దగ్గరకు ఒక బక్క పలచని వాడు వచ్చాడు. వీరయ్య అతడికి ఒక గొడుగును చూపుతూ, "చూడు, బాబూ! నువ్వు చూడబోతే సన్నగా వున్నావు. నీకు

చాలా తేలికైన గొడుగు అవసరం. నేనిచ్చిన గొడుగు చూడు. ఇది చాలా తేలిక. ఇది పుచ్చుకుని బదారుకోసులైనా చకచకా నడిచి వెళ్ళగలవు. అసలు గొడుగు పట్టుకున్నట్టే వుండదు," అన్నాడు.

ఆ బక్క పలచనివాడు గొడుగు విప్పి, పరీక్షగా చూసి తృప్తిపడి, దాని ఖరీదు ఇచ్చి వెళ్ళిపోయాడు.

ఇంతలో లావుపాటి అసామీ ఒకడు గొడుగు కొనడానికి వచ్చాడు. వీరయ్య అతడికి కూడా ఒక గొడుగు ఎంచి చూపుతూ, "నీది కాస్త భారీశరీరం, తేలికైన గొడుగులు, నీ చేతిలో ఇట్టే పాడైపోతాయి. అందుచేత కాస్త బరువుగా వుండేది ఇస్తున్నాను," అన్నాడు.

లావుపాటి అసామీ గొడుగును అటూ ఇటూ తిప్పి పరీక్షిస్తూండగా, వీరయ్య,

“అన్ని వస్తువుల మాట మోగాని—
ముఖ్యంగా గొడుగనేది మాత్రం, మన
శరీర ప్రమాణానికి తగినట్టుగా వుండాలి.
ఈ గొడుగు చాలా గట్టిది. గాలివానలో
అయినా, తుఫానులో అయినా వంగిపోదు,
విరిగిపోదు!” అన్నాడు.

ఆ మాటలతో ఆసామీ సంతుప్తి చెంది,
దాని ఖరీదు ఇచ్చి వెళ్ళిపోయాడు.

ఇదంతా చూసిన సూరయ్య దుకాణం
దగ్గరకు వెళ్ళాడు. వీరయ్య ఆతణ్ణి
చూస్తూనే, “ఏం, సూరయ్యా, బాగు
న్నావా?” అంటూ అహ్వనించి కూర్చో
బెట్టాడు.

సూరయ్య చిన్నగా నవ్వుతూ,
“వీరయ్యా, నువ్వు సన్నటివాళ్ళకూ,

లావుపాటివాళ్ళకూ చాలా తెలివిగా
గొడుగులు అమ్మావు. చూడుమరి, నేను
లావు కాదూ, సన్నమూ కాదు. నాకొక
గొడుగు అమ్మగలవా?” అన్నాడు.

దానికి వీరయ్య, “నీకు గొడుగు
అమ్మడం కష్టమేం కాదు. వర్షాకాలం
వచ్చేసింది. గొడుగు కొనుక్కోకపోతే,
అరోగ్యం పాడు, పనులు చెరువు. అందు
వల్ల, నువ్వు గొడుగులాగైనా కొంటావు.”
అంటూ ఒక గొడుగు ఎంచి సూరయ్య
కిస్తూ, “ఇది నీకన్నివిధాలా సరి
పోతుంది.” అన్నాడు.

సూరయ్య గొడుగుకేసి కొంత సేపు
పరీక్షగా చూసి, “ఇది అంత బావున్నట్టు
లేదే!” అన్నాడు.

“అలా అనకు. నువ్వు దీన్ని అలా చేతిలో పట్టుకుని నిలబడితే, మన ఊళ్లో అందరినీ మించిన పెద్ద మనిషిలా కనిపిస్తావు. గొడుగును అలా విప్పవేసుకుంటే, నీ ముఖంలో జమించారు కళ్ళ కనిపిస్తుంది. ఆ పళంగా గుర్రాన్నెక్కి స్వారీ ప్రారంభించావనుకో, సాక్షాత్తు ఈ రాజ్యాన్నేలే రాజుగారిలాగే వుంటావు. ఈ సంగతి నీకు తెలియదు!” అన్నాడు వీరయ్య.

సూరయ్య గొడుగు విప్పి పట్టుకుని, “నువ్వు చెప్పే మాటలు నేను నమ్మను!” అన్నాడు.

వీరయ్య ఒక అడుగు వెనక్కువేసి, కొద్దిగా తల వంచి, “నేను చెప్పినదాంట్లో అబద్ధం ఏమీ లేదు. ఈ గొడుగు వేసుకుంటే, మీ స్వరూపమే పూర్తిగా మారిపోయింది, సూరయ్యగారూ!” అన్నాడు.

ఆ మాటలకు సూరయ్య ఆశ్చర్యపోతూ, “ఇంతసేపూ నన్ను, నువ్వు అంటూ మాట్లాడినవాడివి, ఇప్పుడు మీరు

అంటూ వల్లమాలిన గౌరవం ఇస్తున్నావేమిటి?” అన్నాడు.

“ఈ గొడుగు వేసుకున్నాక మిమ్మల్ని, నువ్వు అనేందుకు ధైర్యం చాలడం లేదు!” అన్నాడు వీరయ్య.

సూరయ్య అతడి తెలివికి సంతోషించి, గొడుగు ధర ఇచ్చి, “మనలో మనమాట, వీరయ్యా! మనుషుల బక్కా-బలుహ, ఒడ్డా-పొడుగుల్నిబట్టి అమ్మేందుకు, అన్ని రకాల గొడుగులు నీ దగ్గరున్నయ్యా?” అని అడిగాడు.

అందుకు వీరయ్య పెద్దగా నవ్వి, “నా దగ్గరున్న గొడుగులన్నీ ఒకేరకం. కొనేవాళ్ళ రూపాన్నిబట్టి, చెప్పేమాటల్లో మార్పు చేస్తూంటాను. ఏం చేస్తాం! వాళ్ళవాళ్ళకు నచ్చేవిధంగా మాటలు చెబితేగాని కొనరు,” అన్నాడు.

తమ ఊరువాడైన వీరయ్య తెలివి తెటలకు చాలా సంతోషిస్తూ, సూరయ్య కొత్త గొడుగుతో ధుకాణం దగ్గర నుంచి బయలుదేరాడు.

పుల్లయ్య-ఎల్లయ్యల కథ

పుల్లయ్య అనే అతను గొప్ప దైవభక్తుడు. ప్రతిరోజూ దేవుడికి పూజ చేయందే సచ్చి మంచి నీళ్ళు కూడా తాగడు. రాత్రి దేవుడికి నమస్కారం పెట్టుకున్న తర్వాత నిద్రపోయేవాడు !

ఒక రోజు రాత్రి అతడికి కలలో దేవుడు కనిపించి, "ఒరేయ్, నీ భక్తికి మెచ్చాను. ఏం కావాలో కోరుకో?" అన్నాడు.

పుల్లయ్య వెంటనే, "స్వామి! ఎదురింటి ఎల్లయ్య నాస్తికుడు. వాడిలో భక్తి భావం ప్రవేశపెట్టు. ఎదురింట్లో నాస్తికుణ్ణి పెట్టుకుని, నేను అసంతృప్తితో బాధపడు తున్నాను," అన్నాడు.

"రేపటినుంచి వాడిలో మార్పు తేవడం కోసం, నువ్వు చిన్న చిన్న మహిమలు చేయగలుగుతావు. నీకు వాక్కుద్దినై న్నాను. ఎల్లయ్యను భక్తుణ్ణి చేయి." అన్నాడు దేవుడు.

పుల్లయ్య నిద్రలేచి కల గుర్తు చేసుకుని ఎంతో సంతోషపడ్డాడు. అతడు ఏధిలోకి వెళ్ళి ఎల్లయ్యను పిలిచి, "దేవుడు నాక్కనిపించి నీకు బుద్ధి చెప్పమన్నాడు. ఈ రోజు నుంచి దైవపూజలు ప్రారంభించు. నాకు శిష్యుడివికా. అలా కాకుంటే నీ పెరట్లో వున్న కొబ్బరిచెట్టు బూడిదై పోతుంది," అన్నాడు.

"ఎలా అవుతుందో చూస్తాను. నేను దేవుడికి పూజ చేయను," అన్నాడు ఎల్లయ్య.

ఇంతలో అతడి భార్య ఇంట్లో నుంచి బయటికి వచ్చి, పెరట్లో కొబ్బరిచెట్టు భగ్గునమండిబూడిదైపోయిందని చెప్పింది. పుల్లయ్య గర్వంగా మీసం మెలివేశాడు.

ఎల్లయ్య వెంటనే అక్కణ్ణించి, ఊరి చివర చింతచెట్టు దగ్గరకు పరిగెత్తి, "చింతలదయ్యం, చింతలదయ్యం !

నువ్వెన్నోసార్లు నాకు సాయపడతానంటే వద్దన్నాను. ఇప్పుడు నీ అవసరం వచ్చింది, రా!" అన్నాడు.

"నాకు అపకారమే తప్ప. ఉపకారం చేయడం రాదు, తెలుసు గదా!" అన్నది దయ్యం.

ఎల్లయ్య దానికి జరిగింది చెప్పాడు. దయ్యం ఇబ్బలు చదుచుకుంటూ, "వెళ్ళి చూడు! ఆ పుల్లయ్య ఇల్లు ఒక మూల కూలిపోయి వుంటుంది," అన్నది.

దయ్యం చెప్పినట్టే జరిగింది. అప్పుడు పుల్లయ్య రెచ్చిపోయి, ఎల్లయ్య ఇల్లు కూలిపోయేలా చేశాడు. ఇందుకు ప్రతీకారంగా ఎల్లయ్య, పుల్లయ్య ఇల్లైకాక పంట పొలాలు కూడా నాశనం అయ్యేలా చేశాడు.

ఆ రోజు పొద్దుపొడిచే సమయానికి, ఇద్దరూ సర్వనాశనమైపోయారు. అసరికి ఇద్దరికీ తామేం చేస్తున్నారో స్పృహకు వచ్చింది. పుల్లయ్య, ఎల్లయ్యను కలుసుకుని, "నన్ను దెబ్బతీయడానికి దయ్యంతో సావాసం చేశావు. నీ సంగతి ఊళ్ళో

అందరికీ చెప్పి, ఊరి నుంచి తరమ గొట్టిస్తా!" అన్నాడు.

ఇందుకు ఎల్లయ్య కోపంగా, "మనం నమ్మినవాళ్ళ మధ్య పెద్ద తేడా నాకేం కనిపించడం లేదు. అయితే, దయ్యం సంగతి తెలిసి నేను దాని కెప్పుడూ దూరంగా వున్నాను. నువ్వు దేవుడి పేరు చెప్పినన్ను సాధించుకున్నావే, నేను దయ్యం దగ్గరకు పరిగెత్తాల్సి వచ్చింది. అవునా?" అని అడిగాడు.

పుల్లయ్య కొంచెం సేపు ఆలోచించి, "అవును. ఎవరికీ అపకారం చెయ్యని నువ్వు, నాస్తికుడివైతే నాకేం లోటు వచ్చింది? నిన్ను మార్చాలనుకోవడం వల్లనే ఇన్ని ఇబ్బందులూనూ!" అన్నాడు.

ఆ రాత్రి దేవుడు ఎల్లయ్యకు కలిగిన నష్టమంతా పూడ్చేశాడు. దయ్యాన్ని మందలిస్తే, అది పుల్లయ్య నష్టాన్ని పూడ్చేసింది. ఇక బుద్ధిగా వుండమని కలలో కనబడి హెచ్చరించి మాయమయ్యాడు దేవుడు.

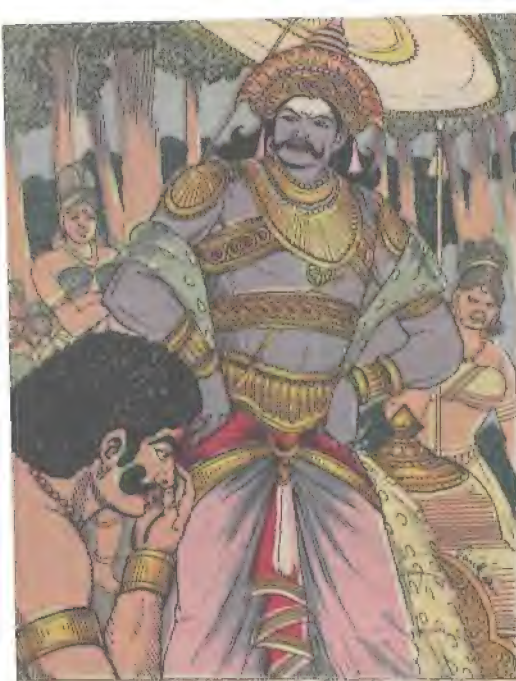
పేదపోవేమన

రావణుడు అశోకవనంలో ఉన్న సీతను చూడబోయేసరికి, ఆమె భయంకర రాక్షసస్త్రీల నడుమ, తల వంచి కన్నీరు కార్చుతూ, రాముణ్ణి గురించే అలోచిస్తూ కూర్చుని ఉన్నది.

ఎంతో మంచి శుభవార్త తెచ్చిన వాడిలాగా అభినయిస్తూ, రావణుడు ఉత్సాహంగా సీతతో, "అయిపోయింది! నీ రాముడు యుద్ధంలో చచ్చిపోయాడు. ఇక నువ్వైనా భార్యవు కావటానికి ఎలాటి అడ్డంకి లేదు. నా భార్యలందరి మీదా నిన్ను పెద్ద భార్యను చేస్తాను. రాముడు ఎలా చచ్చాడో చెబుతాను విను. రాముడు వానర సేనతో సముద్రాన్ని దాటి, విడిచాడు. ప్రయాణపు బడలిక చేత

అందరూ గాఢ నిద్రలో ఉండగా, ప్రహస్తుడు పెద్ద రాక్షస సేనతో వెళ్ళి వానర సేనను నాశనం చేశాడు. రాముడు నిద్రపోతూండగా ప్రహస్తుడే అతని తలను నరికాడు. పారిపోదామని ఆకాశంలోకి ఎగిరిన విభీషణుణ్ణి రాక్షసులు పట్టుకున్నారు. లక్ష్మణుడూ, కొందరు వానరులూ పరిగెత్తారు. సుగ్రీవుడూ, హనుమంతుడూ, జాంబవంతుడూ, మిగిలిన వానర వీరులూ తలలు తెగి చచ్చి పడిఉన్నారు. వానరుల శవాలు అంతటా కుప్పలు కుప్పలుగా పడి ఉన్నాయి," అన్నాడు.

తరువాత అతను ఒక రాక్షసితో, "రాముడి తల తీసుకు వచ్చిన

విద్యుజ్జిహ్వణ్ణి విలుచుకురా!" అని సీత వినేలాగా అన్నాడు.

విద్యుజ్జిహ్వడు రాముడి తలనూ, విల్లునూ తీసుకు వచ్చి, రావణుడికి నమస్కరించి నిలబడ్డాడు. రావణుడు వాడితో, "ఆ రాముడి తల సీత ముందు ఉంచు. ఈ నిర్భాగ్యురాలు తన భర్త గతి చివరకు ఎలాగయిందో చూసుకోని," అన్నాడు.

విద్యుజ్జిహ్వడు రాముడి తలను సీత ముందు పెట్టి అవతలికి వెళ్ళాడు. అక్కడి నుంచి రావణుడు విల్లు తీసుకుని, సీతతో, "ప్రహస్తుడు, నిద్ర పోతున్న రాముడి తల నరికిన అనంతరం ఈ విల్లు

అక్కడికి తెచ్చాడు. ఇక నీకు నేను తప్ప గతి లేదు," అన్నాడు.

సీత ఆ రాముడి తలను పరీక్షగా చూసి, కళ్ళూ, తలవెంట్రుకలూ, తల మీది చూడామణి గుర్తుపట్టి గట్టిగా ఏడుస్తూ, కైకను తిట్టిపోసింది. తరవాత ఆమె స్పృహ తప్పి పడిపోయింది. తిరిగి స్పృహ రాగానే ఆమె రాముడి తల దగ్గరికి తీసుకుని, అతని కోసం చాలాసేపు విద్వింది. రాముడి చావు గురించి కోసల్య లక్ష్మణుడి ద్వారా విని, గుండె పగిలి చచ్చిపోతుంది. రాముడి వంశమంతా నాశనమైపోతుంది. ఇదంతా తన మూలాన జరుగుతుందని తెలియక రాముడు తనని పెళ్ళాడాడు.

ఆమె రావణుడితో, "నన్ను తీసుకు పోయి ఆ రాముడి మీద పడవేసి, భార్యా భర్తలను వికం చేసిన పుణ్యం కట్టుకో. నేను రాముడితో సహగమనం చేస్తాను," అంటూ విద్వింది.

ఆమె అలా విడుస్తూండగా ఒక రాక్షసుడు వచ్చి, రావణుడికి నమస్కరించి, సేనాపతి అయిన ప్రహస్తుడు వచ్చి ఉన్నాడని చెప్పాడు. అతని వెంట మంత్రులందరూ ఉన్నారట. ఆ మాట వింటూనే రావణుడు బయలుదేరి తన మంత్రులను చూడ బోయాడు. అతను

అశోకవనం చాటగానే రాముడి తలా,
విల్లూ అంతర్ధానమయ్యాయి.

ఇంతలో విభీషణుడి భార్య అయిన
సరమ సీత వద్దకు వచ్చింది. సరమ
చాలా మంచిది. ఆమె సీత పట్ల చాలా
స్నేహంగా ఉండేది. ఆమె సీతను
ఊరడిస్తూ, "రావణుడి భయాన్ని కూడా
లక్ష్మీపెట్టకుండా చాటున ఉండి, నీకూ,
రావణుడికీ జరిగిన సంభాషణ అంతా
విన్నాను. రావణుడు అక స్మాత్తుగా
ఎందుకు వెళ్ళాడో తెలుసా? ఆ భేరిల
మోత విన్నావా? సైనికులను సన్నద్ధం
చేస్తున్నారు. యుద్ధానికి ఏనుగులనూ,
గుర్రాలనూ సిద్ధం చేస్తున్నారు. రావణుడు
రాముడితో యుద్ధానికి తయారవుతున్నాడు.
రామ లక్ష్మణులు రాక్షసుల నందరినీ
చంపి, నీ కష్టాలు గట్టెక్కిస్తారు," అన్నది.

ఈ మాటలకు సీత ఆవేదన కొంత
చల్లబడింది.

సరమ సీతతో ఇంకా ఇలా చెప్పింది :

"నేను అకాశమార్గాన రాముడి వద్దకు
వెళ్ళి, నువ్వు క్షేమంగా ఉన్నావని చెప్పి
రావాలనుకుంటున్నాను. నేను అకాశంలో
గరుత్మంతుడి కన్న వేగంగా పోగలను,
తెలుసా?"

"నువ్వు అకాశంలో పోగలవన్నా,
పాతాళానికి పోగలవన్నా నేను సమ్మతం.

నా కోరిక తీర్చదలుచుకుంటే ఇప్పుడు
రావణుడు ఏం చేస్తున్నాడో తెలుసుకునిరా.
నాకు రావణుడి భయమే హెచ్చుగా
ఉన్నది. రావణుడు ఏం చెయ్యబోతున్నాడో
చెబితే నేను నీకు కృతజ్ఞురాలుగా
ఉంటాను," అని సీత అన్నది.

సరమ సీత ముఖాన కన్నీరు తుడిచి,
వెంటనే వెళ్ళి. రావణుడు తన మంత్రి
లతో మాట్లాడేదంతా విని, తిరిగి వచ్చి,
సీతతో ఇలా చెప్పింది :

"నిన్ను వదిలిపెట్టమని రావణుడికి
అతని తల్లి, అవిధుడనే ముసలి మంత్రి
ఎంతో దూరం బోధించారు. లేకపోతే
అపాయం ఉన్నదని కూడా వాళ్ళు

హెచ్చరించారు. కాని వాళ్లు ఎంత చెప్పినా రావణుడు వినలేదు. యుద్ధంలో చచ్చే దాకా రావణుడు నిన్ను విడవడు. అతని మంత్రులు కూడా అతన్ని బలపరుస్తున్నారు."

సరమ మాట్లాడుతూండగానే వానర సైన్యాలు చేసే భేరినాదాలూ, శంఖ నాదాలూ, సింహనాదాలూ భూమి దద్దరిల్లేలాగా వినిపించాయి. రాముడు లంకా నగరం మీదికి బయలుదేరాడు.

రావణుడు వానర సేనల కోలాహలం విని, సభలో తన మంత్రులతో, "మీరు లోగడ హనుమంతుడు సముద్రాన్ని దాటటంగురించి, రాముడి సేనను గురించి

గొప్పగా చెప్పారు, విన్నాను. ఇప్పుడు రాముడి పరాక్రమం తలచుకుని, నిరుత్సాహపడి, ఒకరి మొహాలు ఒకరు చూడటం కూడా కనిపిస్తూనే ఉన్నది," అన్నాడు.

ఈమాట విని మాల్యవంతుడనే రాక్షసుడు, "రాజా, రాముడు మనకన్న బలవంతుడైనప్పుడు అతనితో సంధి చేసుకోవటం తప్పకాదు. రాముడికి, మనకూ వైరకారణం సీత. ఆమెను రాముడికి ఇచ్చేస్తే వైరంలేదు," అన్నాడు.

రావణుడికి కోతులవల్లా, కొండ ముచ్చులవల్లా, భల్లూకాలవల్లా చావు లేకుండా వరం లేదన్న సంగతి కూడా మాల్యవంతుడు జ్ఞాపకం చేశాడు.

మాల్యవంతుడి మాట రావణుడికి కొంచెం కూడా రుచించలేదు. అతను మాల్యవంతుడి కేసి తీక్షణంగా చూసి, "హితం చెప్పుతున్నట్టు నటిస్తూ, కటువైన మోసపు మాటలు ఎందుకు చెప్పావు? రాముడు మామూలు మనిషి; ఒంటరిగాడు; తండ్రి చేత విడవబడిన వాడు; కోతులు సహాయంగా గలవాడు; అడవులు పట్టి తిరుగుతున్నవాడు. అలాటివాడు సమర్థుడని ఎలా చెప్పావు? సమస్త రాక్షసులకూ ప్రభువును; సమస్త దేవతలనూ హడలగొట్టిన పరాక్రమశాలిని,

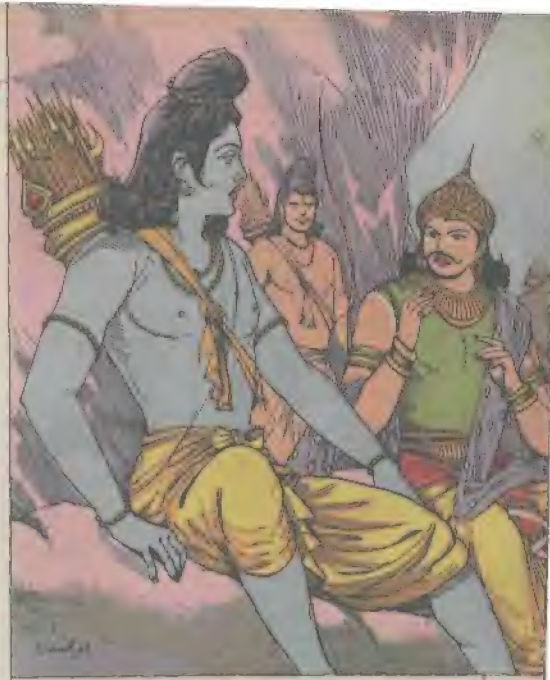
నేను అతనికి ఎందుకు తిసిపోయాను? నీ జాతిలోనే మహావీరుడు ఉండటం సహించలేకనే. లేక శత్రుపక్షపాతంతోనే నువ్వు అలా మాట్లాడి ఉంటావు గాని, మరో కారణం లేదు. నేను సీతను అరణ్యం నుంచి తెచ్చింది తిరిగి ఇచ్చేయ్యటానికా? నేను రాముడితో యుద్ధానికి భయపడటమా? రాముడు అంత బలవంతుడైతే నా తల తీయనీ, కాని తల వంచటం నా స్వభావం కాదు," అన్నాడు.

రావణుడికి కోపం వచ్చిందని గ్రహించి మాల్యవంతుడు మౌనం వహించాడు. అతను విజయం కలగాలని రావణుణ్ణి దీవించి వెళ్ళిపోయాక, రావణుడు మంత్రులతో రక్షణచర్యలు చర్చించాడు.

లంకా నగరపు పడమటి ద్వారాన ఇంద్రజిత్తు, ఉత్తర ద్వారాన శుక సారణులూ, మధ్యలో విరూపాక్షుడూ రాక్షససైనికులతో సహా ఉండేటట్లు నిర్ణయించి, మంత్రులచేత "జయ, జయ!" అనిపించుకుని రావణుడు అంతఃపురానికి వెళ్ళాడు.

రాముడు వానర ప్రముఖులందరితో లంకానగరం చేరాక, వారిలో వారు ఇలా అనుకున్నారు:

"ఇదుగో, లంకానగరం. దీన్ని 'జయించటం దేవతలకు కూడా సాధ్యం

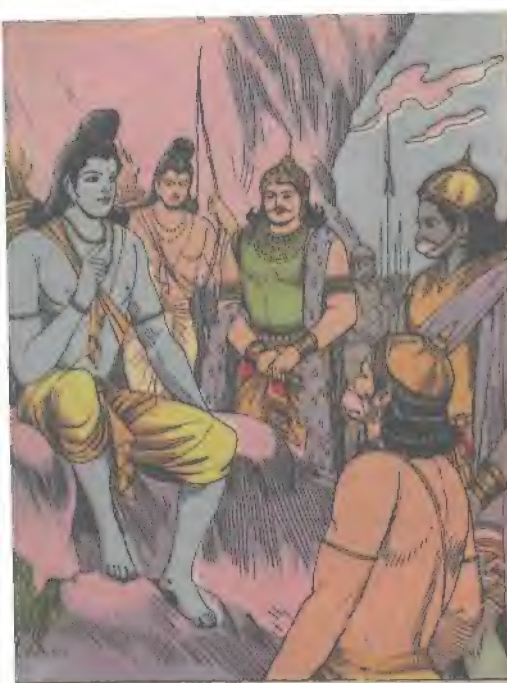

కాదు. అందుచేత మనం ఇప్పుడు ఏం చెయ్యాలి?"

విభీషణుడు వారితో, "నా మంత్రులు లంకకు పక్షుల రూపంలో వెళ్ళి అక్కడి విర్బాట్లన్నీ చూసి వచ్చారు. ప్రహస్తుడు సేనతో తూర్పుద్వారాన్ని, మహోదర, మహాపార్శ్వలు దక్షిణ ద్వారాన్ని కాస్తున్నారు. ఇంద్రజిత్తు పశ్చిమ ద్వారాన్ని, విరూపాక్షుడు నగరమధ్యాన్ని కాస్తున్నారు," అని చెప్పాడు.

అతని మంత్రులు కూడా రాముడికి తాము చూసి వచ్చిన వివరాలు చెప్పారు.

తరవాత రాముడికి హెచ్చరికగా ఉండగలందులకు విభీషణుడు, రావణుడి

వెంట అతనితో సమాన బలపరాక్రమాలు గల రాక్షసులు అరవై లక్షల మంది ఉన్నారని చెప్పాడు. తన వీరులు ఎవరు ఎవరితో యుద్ధం చెయ్యాలో రాముడు చెప్పాడు.

నలుడు తూర్పుద్వారం వద్ద ఉన్న ప్రహస్తుడితోనూ, అంగదుడు దక్షిణద్వారం వద్ద ఉన్న మహాపార్వ్య, మహేంద్రులతోనూ, హనుమంతుడు పడమటి ద్వారం దగ్గర, ఉత్తరద్వారం వద్ద ఉన్న రావణుడితో రాముడూ యుద్ధం చెయ్యాలి. అతని వెంట లక్షిణుడు కూడా ఉంటాడు. సుగ్రీవుడూ, జాంబవంతుడూ, విభీషణుడూ మధ్యసేనతో యుద్ధం చేస్తారు.

యుద్ధమప్పుడు వానరులు మనుష్యరూపాలు ధరించరాదు. అలా అయితే గాని ఎవరు మనవాళ్ళో తెలియదు. రామలక్ష్మిణులూ, హనుమంతుడూ, సుగ్రీవుడూ, నీలుడూ, అంగదుడూ, విభీషణుడూ మాత్రమే మనుష్యరూపాలతో యుద్ధం చేస్తారు.

ఇలా నిర్ణయించిన అనంతరం రాముడు లక్షిణుడితో సహా, మహా అందమైన సువేలపర్వతం ఎక్కాడు. అతని వెంట విభీషణుడు మొదలైన వాళ్ళు కూడా ఎక్కి, ఆ రాత్రి అక్కడ గడప నిశ్చయించారు. సువేలపర్వత శిఖరం మీది నుంచి చూస్తే, త్రికూట పర్వతం మీద నిర్మించిన లంకానగరం కనబడుతుంది. రాముడు మొదలైన వాళ్ళు లంకానగరాన్నేగాక, అందులో ఉన్న రాక్షసులను కూడా చూశారు. వానరులు సింహనాదాలు చేశారు.

ఇంతలో సూర్యుడు అస్తమించాడు. అందరూ ఆ రాత్రి సువేలపర్వత శిఖరం మీదనే గడిపారు. మర్నాడు తెల్లవారగానే వారికి లంకలోని వనాలూ, ఉపవనాలూ ఎంతో అందంగా కనిపించాయి. లంకకు అంతటికీ ఎత్తయినది రావణుడి ఇల్లు. దాని చుట్టూ ఎత్తయిన చైత్యప్రాసాదం ఉన్నది.

అంతలో సుగ్రీవుడికి రావణుడు కనిపించాడు. సుగ్రీవుడు అతనితో, "రావణుడా, నేను రాముడి స్నేహితుణ్ణి; బంటును. నేను నిన్ను విడిచిపెట్టను," అన్నాడు.

"నీ పేరు మంచికంతం గలవాడు. కాని నీకు అసలు కంతమే లేకుండా చేస్తాను," అంటూ రావణుడు సుగ్రీవుడి మీదికి లంఘించాడు. ఇద్దరూ భయం కరంగా పోట్లాడుకున్నారు.

చాలా సేపు ఇద్దరూ సమంగానే పోరాడారుగాని, క్రమంగా రావణుడికి ఆయాసం వచ్చి, అతను మాయలకు దిగాడు. అది గ్రహించి సుగ్రీవుడు చప్పన ఆకాశంలోకి ఎగిరాడు. అతను తిరిగి వస్తాడని రావణుడు అనుకున్నాడు గాని, సుగ్రీవుడు వెళ్ళి, రాముడి పక్కన వాలాడు.

రాముడు సుగ్రీవుణ్ణి మందలిస్తూ, "నాతో చెప్పకుండా ఎందుకిలా చేశావు? రాజులు సాహసాలు చెయ్యరాదు. నీకు ఏమయిపోతుందోనని మేమంతా భయ

పడ్డాం. నీకు అపాయం కలిగి ఉంటే మా గతి ఏమై ఉండేది? రావణుణ్ణి బంధువులతో సహా చంపి, విభీషణుడికి పట్టంగట్టి ఆయోధ్యకు తిరిగి పోవాలన్నది నా సంకల్పం," అన్నాడు.

"సేతను ఎత్తుకు పోయిన ఆ దుర్మార్గుడు కనబడితే ఎలా సహించుతాను?" అన్నాడు సుగ్రీవుడు.

అందరూ పర్వతం దిగి వచ్చారు. రాముడు లంక మీదికి యుద్ధానికి పోవటానికి తొందరపడ్డాడు. అతని వెనకగా విభీషణుడూ, సుగ్రీవుడూ, హనుమంతుడూ, జాంబవంతుడూ, నలుడూ, సుసేణుడూ, నీలుడూ, లక్ష్మిణుడూ నడిచారు. వారి వెనక మహాసముద్రం లాటి వానరసేన కదిలింది.

రామలక్ష్మిణులు లంకానగరపు ఉత్తర ద్వారాన్ని ముట్టడించారు. దాన్ని రావణుడు స్వయంగా రక్షిస్తున్నాడు. అక్కడ అంతులేని రాక్షసఅయుధాలూ, కవచాలూ ఉన్నాయి.

ఇంటిపెత్తనం

పూర్వం ఒక ఊళ్ళో దండపాణి అనే గృహస్థు ఒకడుండేవాడు. ఆయన భార్య పేరు భద్ర. వారికి నలుగురు కుమారులు. నలుగురికి వివాహాలు జరిగి భార్యలు కాపరాలకు వచ్చారు.

భద్రమ్మ ఇంటి పెత్తనంలో చాలా సమర్థురాలు. ప్రతి విషయంలోనూ భర్తకు సహాయంగా ఉండేది. కాని తన తదనం తరం తన నలుగురు కొడళ్ళలో ఎవరు తన స్థానం ఆక్రమించగలుగుతారా అని ఆవిడకు బెంగపట్టుకుంది.

తన భార్యకుగల విచారం గ్రహించి దండపాణి నలుగురు కొడళ్ళనూ పరీక్షించ దలుచుకున్నాడు. ఒకనాడు ఆయన ఒక్కొక్క కొడలిని పిలిపించి, తలా అయిదు వడ్లగింజలూ ఇచ్చి, తాను తిరిగి అడిగేదాకా వాటిని భద్రపరిచి పెట్టమని హెచ్చరించాడు.

పెద్దకొడలు ఉజ్జిక ఈవిధంగా అలోచించింది : ఇంటి నిండా ఎప్పుడూ ధాన్యం ఉండనే ఉంటుంది. మామగారు ఏకీకాన అయిదు వడ్లగింజలు తిరిగి ఇమ్మని అడిగినా గాదెలోనుంచి తీసుకుపోయి ఇవ్వ వచ్చు. ఈ భాగానికి ఈ వడ్లగింజలను భద్రపరిచేదేమిటి ? ఇలా అనుకుని ఉజ్జిక మామగారిచ్చిన అయిదు వడ్లగింజలూ అవతల పాడేసింది.

రెండో కొడలు భోగవతి కూడా ఉజ్జిక లాగే అలోచించింది. అయితే అమె వడ్ల గింజలను అవతల పారెయ్యడానికి బదులు పొట్టు వెలిచి నేట్లో వేసుకుంది.

మూడవ కొడలు రమిక మామగారిచ్చిన వడ్లగింజలను భద్రంగా పొట్లం కట్టి తన పెట్టె అడుగున దాచింది.

నాలుగవ కొడలు రోహిణి ఈ విధంగా అలోచించింది : మామగారిచ్చిన ఈ గింజ

లను తిరిగి ఎప్పటికీ అదుగుతారో తెలియదు. వడ్లగింజలు భద్రం చేసేది తినడానికి, లేదా నాటడానికి. ఈ అయిదు గింజలు తినడానికేమూల? అందుచేత వీటిని భద్రంచేయడమంటే తిరిగితరుణం వచ్చినప్పుడు నాటడమే. ఇలా అనుకుని రోహిణి తనకు మామగారిచ్చిన వడ్లగింజలను పుట్టింటికి పంపి పొలంలో నాటించింది.

రోహిణి పుట్టింటివారు అయిదు గింజలనూ నాటి, అయిదు వరి మొక్కలు పెంచారు. పంట వచ్చాక కోశారు. మరుసటిరోజు గింజల కోసం కబురు రాలేదు. అందుచేత పంట యావత్తూ విత్తనాలుగా

ఉపయోగించి మరుసటిరోజు పండించారు. ఈ విధంగా వరసన అయిదేళ్ళు గడిచాయి.

“ఏమండీ, నేను చూస్తే పెద్దదాన్నయి పోయాను. ఇక ఇంటి పెత్తనం నావల్ల కాదు. కొడళ్ళలో ఎవరికీ పెత్తనం వచ్చగించాలో తెల్చి చెబుతానన్నారు. ఐదేళ్ళు గడిచినై. ఇకనైనా ఏదో విధంగా నిర్ణయించండి.” అన్నది భద్రమ్మ తన భర్తతో.

దండపాణి సరేనని, తాను దాచమని ఇచ్చిన అయిదేసి వడ్లగింజలనూ, తిరిగి తీసుకురమ్మని కొడళ్ళను అడిగాడు. పెద్ద కొడళ్ళు ఉజ్జికా, భోగవతీ కూడా గాదెలో నుంచి అయిదేసి వడ్లగింజలు తెచ్చి మామగారి ఎడట పెట్టారు. మూడవ కొడలు రక్షిక తన పెట్టె అదుగు నుంచి పొట్లం తీసి నల్లబడిపోయిన వడ్లగింజలను తెచ్చి మామగారి కిచ్చింది.

దండపాణి వాటిని చూసి, “ఇవి నిజంగా నే నిచ్చినవే!” అన్నాడు. ఉజ్జికా, భోగవతీ తెచ్చిన గింజలు కొత్త పంటవి గనుక బంగారం రంగులో ఉన్నాయి.

“ఇవి నే నిచ్చిన గింజలు కావు. ఎం జరిగింది? నిజం చెప్పేయ్యండి!” అని దండపాణి పెద్దకొడళ్ళు నడిగాడు.

వారు గత్యంతరం లేక చేసిన పని చెప్పివేశారు.

దండపాణి చిన్న కోడలు రోహణికో, "ఏవమ్మా నేను నిన్ను దాచమని ఇచ్చిన గింజలూ?" అన్నాడు.

"వాటిని నేను మా పుట్టింటికి పంపాను. రావడానికి కొంత వ్యవధి కావాలి. రెండు రోజులు గడువివ్వండి." అన్నది రోహణి.

సరేనన్నాడు దండపాణి. రెండు రోజుల కల్లా రోహణి పుట్టింటివారి ఊరు నుంచి యాభై బళ్ళ మీద ధాన్యపు బస్తాలు దిగాయి. వాటిని చూసి అందరూ నివ్వెర పోయారు. అయిదేళ్ళ క్రితం అయిదు గింజలను సరిగా భద్రం చేయడంవల్ల ఈ రోజు యాభై బళ్ళ ధాన్యం తయారయింది.

"చూశావా? ఇంటిపెత్తనం నీ అఖరు కోడలు రోహణి కివ్వు. ఏదీ ఎలా భద్రం చేయాలో అమెకు తెలుసు." అన్నాడు దండపాణి తన భార్యతో.

"మిగిలిన ముగ్గురి మాట ఏమిటి? వారికి కూడా ఏదైనా పని చూపించ వద్దా?" అన్నది భద్రమ్మ.

"ఉజ్జిక పనికిమాలిన వస్తువులు పారబోసే మనిషి. చెత్తా చెదారమూ ఊడ్చి ఇల్లు శుభ్రంగా ఉంచే పని అమె కివ్వు. భోగవతిది చేతికి దొరికిన వస్తువును అనుభవించే గుణం. అమెకు పంటయింటి పెత్తనం ఇవ్వటం మంచిది. రక్షిక ప్రతి వస్తువునూ జాగ్రత్తగా రక్షించగలదు. కొట్టుపెత్తనం అమె చక్కగా నిర్వహిస్తుంది. ఈ విధంగా పనులు విభజించి నట్లయితే సంసారం సుఖంగా సాగిపోతుంది," అన్నాడు దండపాణి.

భద్రమ్మకు ఈ ఏర్పాటు బావుంధని పించింది. ఆ విధంగానే కోడళ్ళకు పనులు విభజించింది. తాను ఇంటి పెత్తనం నుంచి విరమించి, హాయిగా "కృష్ణా, రామా!" అనుకొంటూ చీకూచింతా లేకుండా మిగిలిన తన జీవిత కాలాన్ని సుఖంగా వెళ్ళబుచ్చింది.

స్నేహితులబెడద

రామాపురం జమీందారు మానవేంద్రుడికి, చాలామంది స్నేహితులు ఉండేవారు. వాళ్ళందరూ ఒక వేళాపాళా లేకుండా ఆయనచుట్టూ చేరి, ఈకదంపుకబుర్లు చెబుతూ విసిగిస్తూండేవారు. వాళ్ళభారణి చిరాకు కలిగిస్తున్నా, చెబితే నొచ్చు కుంటారేమోనని జమీందారు సహిస్తూ వస్తున్నాడు.

రాసురాసు జమీందారు సహనం సన్న గిల్లుతున్నది. ఒకనాడాయన దివాను దివాకరుణ్ణి పిలిచి, సమస్య వివరించి, పరిష్కారమేదైనా చూడమన్నాడు. దివాను సరేనన్నాడు.

ఆ మర్నాడు మానవేంద్రుడు యథా ప్రకారం స్నేహితులమధ్య వుండగా మల్లు పంచె, తెల్లటిలాల్చీ, ధరించిన ఒక పెద్ద మనిషి, దర్బారు మంటపంలో ప్రవేశించాడు. అతడు రావడాన్ని దూరం నుంచే

చూసిన జమీందారు లేచి, అతడికి ఎదురు వెళ్ళి, కరచాలనం చేస్తూ, భుజం మీద చెయ్యివేసి తీసుకువచ్చాడు.

జమీందారు మిగతా స్నేహితులు ఇదంతా అశ్చర్యపోతూ చూడసాగారు. ఆ వచ్చిన పెద్దమనిషి వాళ్ళ మధ్యనే కాస్సేపు కూర్చుని, క్లుప్తంగా నాలుగు ముక్కలేవో జమీందారుతో మాట్లాడి, "వెళ్ళి వస్తాను. సెలవివ్వించండి," అని లేచి నిలుచున్నాడు.

జమీందారు కూడా లేచి, సింహద్వారం దాకా అతణ్ణి సాగనంపడానికి బయలుదేరాడు.

ఆ పెద్దమనిషి వెంట జమీందారు నెమ్మదిగా నడుస్తూంటే, మిగతా స్నేహితులంతా అసూయతో, "అతగాడెవరో కాని, జమీందారు ఎదురేగి ఆహ్వానించడం, ఇప్పుడు వెంట వెళ్ళి ఏదోలివ్వడం

వింత అనిపిస్తున్నది. ఇలాంటి స్వాగతం ఇన్నేళ్ళుగా ఆయనతో స్నేహం చేస్తున్న మనలో ఏ ఒక్కరికైనా లభించిందా? దీనినిబట్టి చూస్తూంటే, మనకన్నా ముఖ్య స్నేహితులు ఆయనకున్నారని తెలి పోతున్నది," అంటూ గుసగుసలు ప్రారంభించారు.

వాళ్ళ మాటలు చెవినపడ్డ దివాను, "మీకే కాదు, నాకూ జమీందారుగారి ప్రవర్తన ఆశ్చర్యం కలిగిస్తున్నది! ఈ వచ్చిన పెద్దమనిషి అనులేందుడనే ఆయనేమో అన్న అనుమానం కలుగు తున్నది. జమీందారుగారికి పట్నంలో, అపేరుగల స్నేహితుడొకాయన వున్నాడు. ఆయన్ని గురించి జమీందారుగారు, నాతో

అప్పుడప్పుడూ ఏదో చెబుతుండేవారు," అన్నాడు.

దివాను ఇలా అనగానే, జమీందారు స్నేహితులంతా, "ఏమిటి, అమలేందుడా? ఆయన పేరు మేమేనాదూ వినలేదే! సరే, ఇంతకూ ఆయన్ని గురించి జమీందారుగారేమనేవారు?" అని అడిగారు ఏక కంఠంతో.

అందుకు దివాను, "ఒకరు, ఇంకొకరి ఇంటికి ఏ సందర్భంలో వెళ్ళినా, అక్కడ ఎంతసేపు వుండాలి అన్నదానికన్న, అక్కడి నుంచి ఎప్పుడు సెలవు తీసుకుని బయలుదేరాలి, అన్నది తెలిసవుండడం చాలా ముఖ్యం. పట్నంలో వుండే నా స్నేహితుడు అమలేందుడు, ఈ విష

యానికి చాలా ప్రాధాన్యత ఇస్తాడు— అని అప్పుడప్పుడు అంటూ వుంటారు," అన్నాడు.

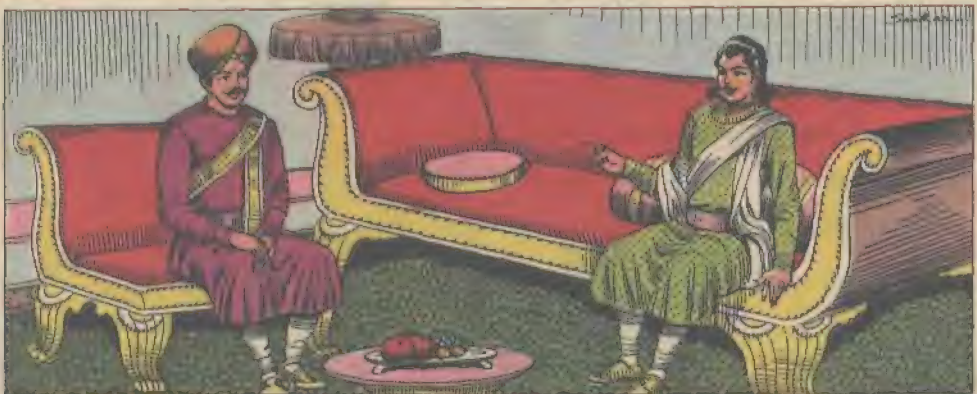
దివాను దివాకరుడి మాటలు విన్న జమీందారు స్నేహితులకు, కొత్తగా వచ్చిన ఆ పెద్దమనిషికి, జమీందారు నుంచి అలాంటి స్వాగతం ఎందుకు లభించిందో అర్థమయింది. వాళ్ళు అక్కడి నుంచి వెంటనే లేచి సింహ ద్వారం కేసి బయలుదేరారు.

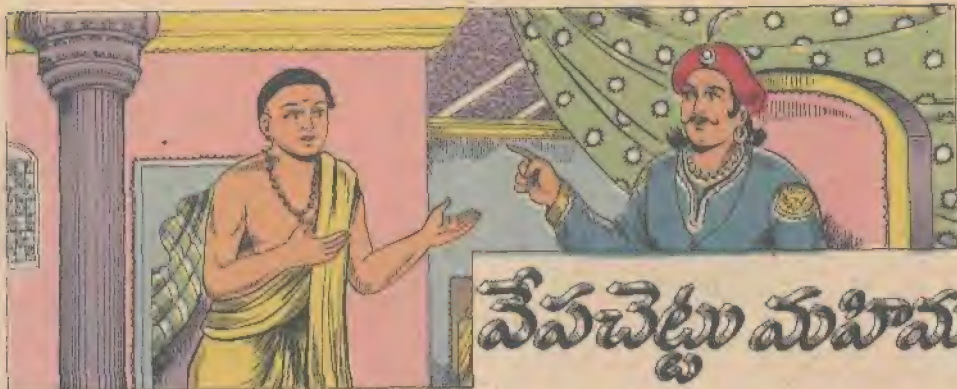
కొత్త స్నేహితుణ్ణి సాగనంపి తిరిగి వస్తున్న జమీందారు, తన పాత స్నేహితు లంతా ఏకంగా సింహద్వారం కేసి పోతూం డడం గమనించి, చిరునవ్వుతో, "విమిటి విశేషం! అందరూ వెళ్ళిపోతున్నారే?" అని అడిగాడు.

అందుకు స్నేహితులందరూ, ఏం జవాబు చెప్పాలో వెంటనే తోచక ఒక క్షణం ఆగి, "మరేంలేదు. మన రాయణం గారు చాలా ముఖ్యమైన పని మీద పట్నం వెళుతున్నారు. ఆయన బయలుదేరే

లోపల, ఆయన్ను కలుసుకుని ఒక సంగతి చెప్పాలి. ఆ విషయం మరిచి చాలాసేపు ఇక్కడే వుండిపోయాం. మళ్ళీ కలుసుకుంటాం," అంటూ వెళ్ళి పోయారు.

జమీందారు చిన్నగా నవ్వుకుని దివానుతో, "మంచి పని చేశారు! మీరు గమనించే వుంటారు—డబ్బూ, అధికారం వున్న ప్రతివాళ్ళుచుట్టూ, ఎందరో చేరి స్నేహితులుగా చెలామణి అవుతూ, వాళ్ళ నుంచి ఏదో లాభం పొందేందుకు ప్రయత్నిస్తుంటారు. శత్రువులను ఎదుర్కోవడంకన్న, ఇలాంటి వాళ్ళతో కూడిన వ్యవహారమే, చాలా శ్రమకూ, కష్టానికి కారణమవుతుంది. మీరాడించిన నాటకంవల్ల, సమయం, సందర్భం తెలుసుకోకుండా ప్రవర్తించే, స్నేహితుల బెడద కాస్త తప్పేలా వుంది. చక్కగా నటించిన ఆ అమలెందుడి పాత్రధారికి, ఏదైనా మంచి బహుమానం ఇద్దాం," అన్నాడు.

వేపచెట్టు మహిమ

పూర్వం మలయాళ దేశంలో ఒక జామోరిన్ ధనాశ్రయతన రాజ్యమంతటా చింతచెట్లు నాటించటానికి, చింతతోపులు వేయించటానికి నిశ్చయించి, ఆ పనికి తన మంత్రిని నియోగించాడు.

ఆ రాజ్యంలో సంబియారనే గొప్ప వైద్యుడుండేవాడు. మూలికా వైద్యంలో సంబియారుకు యావద్భారతఖ్యాతి ఉండేది. ఆ కాలంలో ఢిల్లీపాదుపాదగిర వుండే అరబ్బీ హకీమ్ ప్రకృతి వైద్యంలో అద్భుత ప్రజ్ఞగలవాడు. సంబియారు కూడా దాదాపు ఆయనతో సమానమైన వైద్యుడని ప్రజలు ఎంతో గొప్పగా చెప్పుకునేవారు.

జామోరిన్ దేశమంతటా చింతచెట్లు నాటిస్తున్నాడని తెలియగానే సంబియారు ఆయన దగ్గరికి వెళ్ళి, "చింతచెట్లు అనారోగ్యకరమైనవి. వాటి బదులు వేపచెట్లు

వేయించండి. ప్రజలు ఆరోగ్యవంతులుగా ఉంటారు. అంటువ్యాధులు చేరవు," అన్నాడు.

జామోరిన్ వినిపించుకోలేదు.

"చింతచెట్లవల్ల అనేక శిష్యులు గలున్నాయి. చింతపండుకు మంచి గిరాకీ వున్నది. చింతకట్టతో చేసిన బొగ్గులు శ్రేష్ఠమైనవి. చింతపుల్లలతో పళ్ళు తొముకోవచ్చు. చింతచిగురూ, చింతపూపూ ఎంతో రుచిగా వుంటాయి. దారులవెంబడి చింత మొక్కలు నాటి విడిచినట్టయితే, ఎవరూ పోషణ చేయకుండానే అవి బ్రహ్మాండమైన చెట్లుగా పెరిగి ప్రయాణికులకు చల్లని నీడనిస్తాయి. వేపచెట్లవల్ల ఒక్క ప్రయోజనమూ లేదు," అన్నాడు జామోరిన్.

సంబియారు ప్రభువుకు మారు చెప్పలేక శలవు తీసుకుని నేరుగా మంత్రి

ఇంటికి వెళ్ళాడు. మంత్రి ఆయనకు గౌరవంగా స్వాగతమిచ్చి కుశలప్రశ్నలు వేశాడు. నందియారు మంత్రి ముఖంలో ఏదో గమనించినవాడిలాగా నటస్తూ, ఆయన కనురెప్పలకిందా, నేటిలో నూచూసి, నాడి పరీక్షించసాగాడు.

మంత్రి నవ్వుతూ, "ఎందుకిలా పరీక్షిస్తున్నారు? మీ దయవల్ల నా ఆరోగ్యానికి లోపమేమీ లేదు," అన్నాడు.

నందియారు గంభీరంగా, "ఇప్పుడేమీ లోపం లేదు. కాని ఆరు మాసాలలో మీకు భయంకరమైన జబ్బు చేయబోతున్నది. సకాలంలో దానికి తగిన చికిత్స జరగటం మంచిది," అన్నాడు.

మంత్రి కంగారుపడి, "అయితే, అలస్యం దేనికి? తక్షణం వైద్యం ప్రారంభించండి," అని అడిగాడు.

"ఈ వ్యాధి నా వైద్యానికి లొంగేది కాదు. మీరు వెంటనే బయలుదేరి ఢిల్లీలో పాదుషాగారి వద్ద ఉండే హాకీమ్ ను చూడటం మంచిది," అన్నాడు నందియారు.

"అంతదూరం ఏదో విధంగా కష్టపడి వెళ్ళితే మాత్రం ఆయన నన్ను సరిగా చూస్తారా?" అన్నాడు మంత్రి.

"హాకీమ్ గారికి అటువంటి తేడాలేమీ లేవు. ఆయన కడుబీదవారికి కూడా అదరంతో చికిత్స చేస్తాడు. మీరు వెంటనే బయలుదేరటం అన్ని విధాలా మంచిది," అన్నాడు నందియారు.

వ్యాధి విషయంలో నందియారు చెప్పిన దానికి తిరుగులేదు గనక, మంత్రి ఒక సంవత్సరం శలవు తీసుకుని ఢిల్లీకి ప్రయాణం కట్టాడు. ఆయన బయలుదేరేటప్పుడు నందియారు ఒక సలహా ఇచ్చాడు:

"దారిలో చింత చెట్ల నీడనే విశ్రమించండి. చింతలతోపుల్లోనే మకాం చెయ్యండి. చింతపుల్లలతోనే పళ్ళు తోముకుని ముఖం కడుక్కండి. పంట వగైరాలు చింతకట్టలతోనే చేయించుకోండి."

మంత్రి నందియారు ఇచ్చిన సలహాను అక్షరాలా పాటిస్తూ సపరివారంగా ఢిల్లీకి ప్రయాణమయ్యాడు. ఇంకా ఢిల్లీ చేరక మునుపే ఆయన ఆరోగ్యం చెడనారంభించింది. బలహీనత ఏర్పడింది. శరీరం చిక్కి పాలిపోసాగింది.

"అహ! నందియూ రెంత తెలివిగల వైద్యుడు! ఈనాడు వచ్చిన రోగాన్ని ఆయన అనాడే పట్టగలిగారు." అనుకుంటూ మంత్రి అతి బలహీన స్థితిలో ఢిల్లీ చేరాడు.

ఆయనకు హాకిమ్‌గారి దర్శనం చాలా సులువుగా లభించింది. మంత్రి చెప్పినదంతా విని, నందియార్ ఈ మంత్రిని, చింతచెట్లవల్ల కలిగే అపాయం ఎలాంటిదో

రుజువు చేయటానికే తనవద్దకు పంపి వుంటాడని ఊహించాడు.

"మీ వ్యాధి గొప్పదేగాని, దాని చికిత్స మాత్రం చాలా సులువైనది," అన్నాడు హాకిమ్.

"అదేదో చెప్పండి. మీకు యావజ్జీవం రుణపడి వుంటాను," అన్నాడు మంత్రి.

"మీరు వెంటనే బయలుదేరి మీ దేశానికి వెళ్ళిపొండి. వెళ్ళేటప్పుడు వేపచెట్ల నీడలోనే విశ్రమించండి. వేపతోపులలోనే మకాం చెయ్యండి. గాలి చాలనప్పుడు వేపమండలతో విసురుకోండి. వేపచెట్ల గాలి తగిలేచోట నిద్రపొండి. వేపపుల్లతోనే పళ్ళుతోముకుని ముఖం కడుక్కోండి. ఇంతకంటే మీ వ్యాధికి మరొక చికిత్స

అవసరం లేదు, నందియారుగారికి నా తరపున వెయ్యి సలాములు చెప్పండి. వెళ్ళిరండి." అన్నాడు హాకిమ్, మంత్రితో.

ఇదే సలహా మరొక వైద్యుడెవడైనా ఇచ్చి ఉంటే మంత్రికి గురి ఉండక పోను. హాకిమ్ చెప్పాడు గనక పూర్తిగా విశ్వసించి, మంత్రి సపరివారంగా స్వదేశానికి ప్రయాణమయ్యాడు. హాకిమ్ చెప్పిన ప్రకారమే ఆయన వేపచెట్ల నీడల విశ్రమిస్తూ, వేపచెట్ల గాలి అనుభవిస్తూ దారిలోనే తన ఆరోగ్యాన్ని తిరిగి సంపాదించగలిగాడు. స్వదేశానికి చేరేసరికి పూర్వం కన్న రెట్టింపు బలమూ, ముఖకళా ఆయనలో కనబడింది.

మంత్రి ఇల్లు చేరగానే నందియారు ఆయనను చూడవచ్చాడు. మంత్రి తన అనుభవాలన్నీ నందియారుకు వివరంగా చెప్పాడు.

"మనం ఒకసారి జామోరిన్ గారివద్దకు వెళదాం. మీ అనుభవాలను గురించి

ఆయన స్వయంగా వినటం చాలా ముఖ్యం!" అన్నాడు నందియారు.

ఇద్దరూ కలిసి జామోరిన్ దగ్గరికి వెళ్ళారు. జామోరిన్ మంత్రి అనుభవాలు విని చాలా ఆశ్చర్యపోయాడు.

"ఇందులో నా తప్పుచాలా ఉన్నందుకు మీరిద్దరూ నన్ను మన్నించాలి. మంత్రి గారికి విజబ్బూ లేకుండానే, నే నాయనను ఢిల్లీ ప్రయాణం కట్టించాను. చింతచెట్ల వల్ల కలిగే హాని ఏలినవారికి నిరూపించటమే నా ఉద్దేశం. ఆ తరవాత వేపచెట్ల మహిమను హాకిమ్ గారు నేను చెప్పకుండానే నిరూపించారు. ఇప్పటికైనా ప్రజల మేలుకోరి మీరు చింతచెట్లు నాటించటం మాని వేపచెట్లు నాటించండి. అవకాశం వున్న ప్రతిచోటా వేపతోపులు వేయించటం మంచిది." అన్నాడు నందియారు.

జామోరిన్ మారుమాట చెప్పకుండా, తన రాజ్యమంతటా వీలయినన్ని వేపచెట్లు నాటించి పనమహోత్సవం జరిపించవలసిందిగా ఉత్తరువు చేశాడు.

ప్రకృతి వింతలు:

మనిషి ముఖం పాము!

తమిళనాడు కుంభకోణం సమీపంలో 'వలంగై మాన్' అనే ఊళ్ళో నాలుగు నెలల క్రితం, మనిషి ముఖంతో ఒక బ్రాహ్మపాము కనిపించింది. పడగ మీద మనిషికి లాగే కళ్ళూ, కనుబొమలూ, ముక్కు, నోరు తీర్చిదిద్దినట్టున్న ఆ పామును చూసి అందరూ అమితాశ్చర్యం చెందారు.

పొట్టి నీటి ఏనుగులు

నీటి ఏనుగులలోనూ 'వామనజాతి' జంతువులున్నాయి. ఆఫ్రికాలోని, నైజీరియా పల్లపు అడవులలో వివసిందే ఈ పొట్టి నీటి ఏనుగుల సంఖ్య రోజు రోజుకూ తగ్గిపోతున్నాయి. వీటి ఎత్తు 75 సెం.మీ. (మామూలు నీటి ఏనుగులు సుమారు 150 సెం.మీ. ఎత్తు వుంటాయి.) 2.5 మీటర్ల పొడవు ఉంటాయి. మామూలు నీటి ఏనుగులు రాత్రిపూట గడ్డి మైదానాలలో తిరిగి, పగటిపూట నీళ్ళలో గడుపుతాయి. అయితే, ఈ 'వామనజాతి' పగటిపూట మైదానాలలో తిరుగుతూ, దుంపలనూ, గడ్డినీ, పళ్ళనూ తింటూ రాత్రులు నీళ్ళలో గడుపుతాయి.

బస్టర్డ్ పక్షి

మన దేశంలోని చాలా అరుదైన బస్టర్డ్ (బట్ట మేర) పక్షి సంతతి నశించి పోయిందనుకున్నారు. ఈ వింతపక్షి కొన్ని సంవత్సరాల తరవాత ఇప్పుడు కర్నూలు అడవి ప్రాంతాలలో కనిపించడం పక్షి అభిమానులకు ఎంతైనా ఆనందకరమైన విషయం. ఇవి ఒకప్పుడు రాజస్థాన్, గుజరాత్, మహారాష్ట్ర, మధ్యప్రదేశ్ ప్రాంతాలలో వివసిందేవి. ఈ జాతిపక్షి చాలాపు సరిలైవరకు రాయలసీమ అడవి ప్రాంతాలలో కనిపించాయి. ఒక మీటరు ఎత్తుపెరిగే ఈ పక్షిలు మొదలర్చి, తొందర్చి, పురుగుర్చి పట్టితింటాయి.

వనిత

1975

వనితల స్థితిగతులు
మెరుగుపరచడానికై....

* అంతర్జాతీయ మహిళా సంవత్సరంలో ఉదయించిన
ఏకైక స్త్రీలవ పత్రిక ఏది?

వనిత

* దశాబ్దంన్నరగా స్త్రీలకు ఉపయుక్తమైన అనేక
అంశాలను ప్రస్తావిస్తున్న ఏకైక మానవ పత్రిక ఏది?

వనిత

* మని నెలకల ప్రయత్నాల ఏది?
నిర్బంధంగా

వనిత

కారణం

● విజ్ఞానానికి ● విజ్ఞాపానికి ● వినోదానికి

వనిత

ఉండా నిలేరాంకు,
విజయవాడ పోస్ట్,
చందమామ బిల్డింగ్స్,
వరహన, మైసూరు - 600 026

1992

వనితలను అభ్యుదయపథంలో
నడిపించడంలో సదిహేదవ
సంవత్సరం....

వనిత

పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ : : బహుమానం. రూ. 50 లు

ఈ పోటోల వ్యాఖ్యలు 1992 మే నెల సంచికలో ప్రకటింపబడును.

T. C. Jain

S. B. Prasad

★ పై పోటోలకు సరియైన వ్యాఖ్యలు ఒక్కమాటలో గానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం ఉండాలి.) ★ మార్చి నెల 15వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. ★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా ఉన్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రూ. 50/-లు బహుమానం. ★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్టుకార్డుపైన రాసి, ఈ అడ్రసుకు పంపాలి: - చందమామ పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు-26

జనవరి నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి పోటో: కాదు వృద్ధాప్యం పనికి వస్తుంది! రెండవ పోటో: లేదు చెలిమికి సరిపడుతుంది!

సంబంధం: పెరవలి పేరాగర్ శ్రీవాత్సవా, C/o బి. నరసింహారావు,

కొత్తకోట, మహబూబ్ నగర్ జిల్లా (ఆంధ్రం)

బహుమతి మొత్తం రూ. 50/- నెలాఖరులోగా పంపబడుతుంది.

చందమామ

ఇండియాలో సంవత్సర చందా : రూ. 48-00

చందా పంపవలసిన చిరునామా:

డాక్టర్ విజన్స్, చందమామ బిల్డింగ్స్, వడవలస, మద్రాసు-600 026

Printed by B.V. REDDI at Prasad Process Private Ltd., 188 N.S.K. Salai, Madras 600 026 (India) and Published by B. VISHWANATHA REDDI on behalf of CHANDAMAMA PUBLICATIONS, Chandamama Buildings, Vadapalani, Madras 600 026 (India). Controlling Editor: NAGI REDDI.

The stories, articles and designs contained herein are exclusive property of the Publishers and copying or adapting them in any manner will be dealt with according to law.

Statement about ownership of CHANDAMAMA (Telugu)
Rule 8 (Form VI), Newspapers (Central) Rules, 1956

1. Place of Publication	'CHANDAMAMA BUILDINGS'
188, N.S.K. Salai
Vadapalani, Madras-600 026
2. Periodicity of Publication	MONTHLY
1st of each calender month
3. Printer's Name	B.V. REDDI
Nationality	INDIAN
Address	Prasad Process Private Limited
188, N.S.K. Salai
Vadapalani, Madras-600 026
4. Publisher's Name	B.VISWANATHA REDDI
Nationality	INDIAN
Address	Chandamama Publications
188, N.S.K. Salai
Vadapalani, Madras-600 026
5. Editor's Name	B.NAGI REDDI
Nationality	INDIAN
Address	'Chandamama Buildings'
188, N.S.K. Salai
Vadapalani, Madras-600 026
6. Name and Address of individuals who own the paper	CHANDAMAMA PUBLICATIONS PARTNERS:
1. Sri B. VENKATRAMA REDDY
2. Sri B.V. NARESH REDDY
3. Sri B.V. SANJAY REDDY
4. Sri B.V. SHARATH REDDY
5. Smt. B. PADMAVATHI
6. Sri B.N. RAJESH REDDY
7. Smt. B. VASUNDHARA
8. Kum. B.L. ARCHANA
9. Kum. B.L. ARADHANA(Minor)
(Minor admitted to the benefits of Partnership)

'Chandamama Buildings'
188, N.S.K. Salai
Vadapalani, Madras-600 026 |

I, B Viswanatha Reddi, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

2nd March 1992

B. VISWANATHA REDDI
Signature of the Publisher

దూరతీరాలలో ఉన్న మీ బంధుమిత్రులకు
మీరు ఇవ్వదగిన ప్రయాతి ప్రయమైన కానుక

చందమామ

వారికి కావసిన భాషలో చందమామను అందజేయండి :

అస్సామీ, బెంగాలీ, ఇంగ్లీష్, గుజరాతీ, హిందీ, కన్నడం, మలయాళం,
మరాఠీ, ఒరియా, సంస్కృతం, తమిళం, తెలుగు.

దూరదేశంలో ఉన్నప్పటికీ వారికి మాతృదేశంలో ఉన్న మధురానుభూతిని కలిగించండి :

సంపత్తుర చందా :

అఫ్ఘరియా, జపాన్, మలేషియా & శ్రీలంక

సీ మెయిల్ ద్వారా : రూ. 105.00 ఎయిర్ మెయిల్ ద్వారా : రూ. 216.00

ప్రాన్స్, సింగపూర్, ఇంగ్లండు, ఆమెరికా,
వక్రీమజర్కనీ & ఇతర దేశాలు

సీ మెయిల్ ద్వారా : రూ. 111.00 ఎయిర్ మెయిల్ ద్వారా : 216.00

మీ చందాను 'చందమామ వర్లికేషన్స్' పేరు మీదుగా డిమాండ్ డ్రాఫ్ట్ ద్వారా గాని,
మనీఆర్డర్ ద్వారా గాని కింది చిరునామాకు పంపండి :

నర్మల్లేషన్ మేనేజర్, చందమామ వర్లికేషన్స్, చందమామ బిల్డింగ్స్, వడవళి, మద్రాసు-600026

పాలు కిడ్నీల
అపూర్వ సమైక్యత
పిల్లల మనసులు దోచే
వింతైన అనుభవం

nutrine
COOKIES

కోకోనక్, 'న్యూట్రైన్ కుక్కిస్' తో
ఆనంద కోలాహలం!

